БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

6-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 27 (1289)
4 ФЕВРАЛЬ
ЧОРШАНБА
1959 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН

Биз қадам қўйган етти йиллик мамлакатимизнинг тарихий тараққиёт йўлида янги муҳим маррадир, ҳал қилувчи маррадир, деб айтиш мумкин. Коммунистик партия, бутун совет халқи ана шу маррани ҳам эгаллаб, кенг йўлга чиқиб олишларига қатъий ишонадилар, ана шу вақтда олға бориш енгиллашади. Бизнинг олдимизда равшан ва олижаноб мақсад турибди. Бу мақсадга эришмоқ учун яхши меҳнат қилиш керак. Бундай меҳнат кишини улуғлайди, уни мамнун ва бахтиёр қилади.

(КПСС XXI съездида ўртоқ Н. С. ХРУШЧЕВнинг «СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1959-1965 йилларга мўлжалланган контроль рақамлари тўғрисида» қилган докладидан).

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXI съезди

СЪЕЗД КУНДАЛИГИ

2 февраль эрталабки мажлис

2 февраль Москвада, Катта Кремль саройида Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXI съезди ўз ишини давом эттирди. Делегатлар — ишчилар, колхозчилар, олимлар, хўжалик раҳбарлари, партия ходимлари СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1959-1965 йилларга мўлжалланган контроль рақамларини муҳокама қилиб, съезднинг юксак минбарида сўзлар эканлар, мамлакатимизда коммунистик жамият қуришни кенг авж олдиришнинг Марказий Комитет чизиб берган улуғвор программаси тўғрисида, совет халқи партия ишлаб чиққан етти йиллик планни бажаришга қаттиқ бел боғлаганлиги ҳақида Улуғ Ватанимиз учун фахрланиб гапирмоқдалар. Съезднинг иши ғоят якдиллик вазиятида ўтмоқда. Делегатларнинг нутқлари партия билан халқнинг мислсиз бирлигини, совет кишиларининг ленинчи Марказий Комитетга бўлган чексиз ишончини кўрсатувчи ёрқин намойиш бўлмоқда.

Ўртоқ **Е. А. Фурцева** раислигида очилган эрталабки мажлисда электростанциялар қурилиши министри ўртоқ **И. Т. Новиков** биринчи бўлиб сўзга чиқди. У, совет энергетикасини ривожлантириш масалаларига тўхталиб, бизнинг партиямиз, Совет давлати барпо бўлган биринчи кунлардан бошлаб мамлакатни электрлаштиришга биринчи даражали аҳамият бериб келганлигини уқтириб ўтди.

Совет ҳокимияти қад кўтараётган оғир йиллардаёқ В. И. Лениннинг ташаббуси ва раҳбарлиги билан Россияни электрлаштиришнинг биринчи плани ГОЭЛРО плани тузилган эди. Шу планда 10-15 йил ичида ҳаммаси бўлиб 30 та район электростанцияси қуриш ва электростанцияларнинг умумий қувватини 1 миллион 750 минг киловаттга етказиш кўзда тутилган эди. Улуғ Ленин бу планга партиянинг иккинчи программаси деб ном берди. Эндиликда партиямиз мўлжаллаган планда фақат етти йилнинг ўзида ҳаммаси бўлиб 58-60 миллион киловатт-қувватга эга бўлган янги катта электростанцияларни, яъни ГОЭЛРО планида мўлжаллланганига қараганда деярлик 35 баравар кўп қувват берадиган электростанциялар қуриш ва ишга тушириш кўзда тутилади. Бу станцияларнинг қуввати Англия, Франция ва Ғарбий Германияда шу мамлакатлар вужудга келгандан бери қурилган ва ишга туширилган ҳамма электростанцияларнинг қувватига баравар келади деса бўлади. Ўртоқ Новиков бу топшириқнинг жуда улканлигини кўрсатмоқ учун Совет ҳокимияти йилларида қарийб 52 миллион киловатт қувватга эга бўлган электростанциялар қурилганлигини эслатиб ўтади. Демак, 41 йил ичида бу соҳада қилган ишларимизга қараганда энди етти йилнинг ўзида анча ошиқроқ иш қилишимиз керак бўлади.

Партия Марказий Комитетининг электростанциялар қуриш муддатларини кескин равишда қисқартиш ва уларнинг қимматини камайтириш тўғрисидаги кўрсатмаларини бажаришни, — деб давом қилади ўртоқ Новиков, — ўзимизнинг энг асосий вазифамиз деб ҳисоблаймиз. Шу мақсадда ёқилғи билан ишлайдиган, айниқса газ ва суюқ ёнилғидан фойдаланиб ишлайдиган электростанциялар қуришга кўпроқ аҳамият берилади.

Бу етти йилликда тежамсиз майда станциялар қуриш камайтирилади. Ёқилғи билан ишлайдиган қирқтадан кўпроқ электростанция қуриш мўлжалланади: буларнинг баъзилари 2 миллион 400 минг киловаттгача қувват берадиган бўлади. Қурилишни жадаллаштирмоқ ва унинг қимматини арзонлаштирмоқ учун ёқилғи билан ишлайдиган очиқ типдаги, яъни машина ва қозон залларн жойлашган бинолари бўлмайдиган электростанциялар қурилади. Бундай электростанциялардан бир нечасининг проектлари тузиб қўйилди. Барча қурилиш конструкциялари, трубопроводлар ва қозон-ёрдамчи ускуналар яқин вақт ичида ихтисослаштирилган заводларда тайёрланмоқчи, бутун қурилиш иши эса тайёр конструкцияларни ва технология ускуналарини монтаж қилишдан иборат бўлади. Бу эса, ёқилғи билан ишлайдиган электростанцияларни илгаригидек 5—7 йил ичида эмас, балки биринчи агрегатлар ишга туширилгунча икки ярим-уч йил ичида қуриб битказишга имкон беради.

Ёқилғи билан ишлайдиган электростанциялар билан бир қаторда,— дейди ўртоқ Новиков, — бир қанча катта атом электростанциялари ҳам қурилади. Гидроэлектростанцияларда ўтган етти йил ичида 7 миллион 400 минг киловатт янги қувватлар ишга туширилган бўлса, бу етти йилликда 10 миллион киловаттга яқин қувватларни ишга тушириш мўлжалланмоқда.

Қишлоқ хўжалигини электрлаштириш кенг авж олдирилади. Қишлоқ хўжалигида электр қувватини истеъмол қилиш тахминан тўрт баравар кўпаяди. Электр қувватидан рўзғор ишларида фойдаланиш, коммунал хўжаликда қўлланиш ҳам анча кўпайтирилиши керак.

Ўртоқ **Н. Г. Игнатов** сўзга чиқади. У дедики, СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг улуғвор истиқболлари ўртоқ Н. С. Хрушчев докладида равшан ва чуқур кўрсатиб берилди, буни партиямиз ва халқимиз, бутун прогрессив инсоният ғоят хурсанд бўлиб кутиб олди. Етти йиллик план жамиятимиз тараққиётида шундай бир босқични бошлаб берадики, бу босқичда коммунизм қуриш партиянинг ва мамлакатимиз меҳнаткашларининг бевосита амалий иши бўлиб қолади.

Мамлакатимизнинг кейинги йилларда эришган жуда катта муваффақиятларига назар солганимизда дейди нотиқ, — фош қилинган ва тор-мор келтирилган Маленков, Каганович, Молотов, Булганин ва Шепиловларнинг партияга қарши группасининг нифоқ солишдан иборат жиноят йўлига кириб қилган ҳаракатлари айниқса разилона ҳаракат бўлиб кўринади. Партияга қарши бу группа тор-мор келтирилганлиги партия ва совет халқини Марказий Комитет теварагида тағин ҳам кўпроқ мустаҳкамлади ва жипслаштирди.

Партия XXI съездининг иши, халқ хўжалиги ривожлантиришнинг муҳокама қилинаётган жуда катта истиқболлари чет элларда ҳамманинг қизғин эътиборини ўзига жалб қилмоқда. Ҳатто Совет Иттифоқига душманлик билан қараб келаётган буржуа реакцион матбуоти ҳам мамлакатимиз экономикасининг етти йил ичида ривожлантирилишига катта эътибор бермоқда, съезд ишларини ёритиш учун ўз саҳифаларидан анча жой ажратмоқда.

Шу муносабат билан Югославия матбуотининг позицияси ғалати бўлиб кўринмоқда. СССРнинг етти йиллик плани ҳақида халққа объектив равишда ҳикоя қилиб бериш учун Югославия газеталарида жой топилмади. Югославия ревизионистлари Совет Иттифоқининг муваффақиятларини ўз мамлакатларидаги меҳнаткашлардан яшириб қолмоқчи ва социалистик мамлакатларга туҳмат қилаётганликлари учун империалистлардан шу вақтгача ташаккур олиб келганликлари каби бу сафар ҳам яна бир ташаккур олмоқчи бўлганликлари учун шундай қилаётган бўлсалар керак.

Сўнгра ўртоқ Н. Г. Игнатов эндиги етти йилликда қишлоқ хўжалигининг ривожлантирилиши ҳақида муфассал гапиради. Социалистик индустриянинг муваффақиятлари, — дейди у, — қишлоқ хўжалик ишларини комплекс механизациялашни ҳамда қишлоқ хўжалик маҳсулоти етиштиришни тез кўпайтиришни таъминлашга имкон беради. Қишлоқ хўжалик маҳсулотини кўпайтиришнинг халқнинг турмуш даражасини ошириш учун жуда катта аҳамияти бор.

Бутун қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг негизи бўлган дон етиштиришни ҳар томонлама кўпайтириш бундан буён ҳам қишлоқ хўжалигида асосий вазифа бўлиб қолади.

Россия Федерацияси совхозларида ва колхозларида етти йилликнинг охирига бориб йилига 7-8 миллиард пуд ғалла олиш учун кураш авж олиб кетди. Украина ССР қишлоқ хўжалик ходимлари ҳар йили етиштириладиган ғаллани 2,1 миллиард пудга етказиш, Қозоғистон меҳнаткашлари 1,5 миллиард пудга етказиш вазифасини ўз олдиларига қўйдилар. Бу мажбуриятлар, — дейди ўртоқ Игнатов, — совет халқини қувонтирмоқда. Бу мажбуриятлар ғалла етиштиришни мамлакатда йилига 10-11 миллиард пудга етказиш тўғрисида етти йиллик планда мўлжалланган топшириқ реал топшириқ эканлигидан далолат беради. Агар ҳамма республикалар, ўлкалар ва областлар ўзлари берган ваъданинг устидан чиқсалар, бу топшириқ ошиғи билан ҳам бажарилиши мумкин. Биз бунга заррача шубҳаланмаймиз.

Дон хўжалигини кенг миқёсда юксалтириш, — деб давом қилади нотиқ, — гўшт ва сут етиштириш топшириқларининг муддатидан олдин бажарилиши учун негиз бўлади. Партия халқ манфаатларини кўзлаб, етти йил ичида ҳар йили етиштириладиган гўштни (сўйилган ҳолда ҳисоблаганда) 16 миллион тоннага етказишни мўлжалламоқда. Қишлоқ хўжалигимизнинг жуда катта резервлари ва имкониятлари бор.

Бу резервлардан моҳирлик билан фойдаланилса, етти йиллик топшириқларини бундан ҳам ошириб бажариш мумкин. Аҳоли жон бошига гўшт етиштириш жиҳатидан АҚШ га етиб олмоқ учун биз йилига 20-21 миллион тоннадан гўшт олишимиз керак.

Совет қишлоғида гўшт, сут ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштиришни кескин равишда кўпайтириш учун социалистик мусобақа кенг авж олиб кетди. Рязань области колхозлари ва совхозлари муҳим ташаббус кўрсатдилар. Улар етти йиллик план топшириғини муддатидан олдин бажариш ва бу йилнинг ўзидаёқ давлатга ўтган йилдагига қараганда уч баравар кўп гўшт сотишга қарор қилдилар. Бу шонли ташаббус қизғин равишда қўллаб-қувватланди. Умуман олганда РСФСР бу йил гўшт етиштиришни бир ярим баравар кўпайтирмоқчи ва давлатга планда белгиланганига қараганда бир миллион тонна кўп гўшт сотмоқчи. Украина меҳнаткашлари етти йиллик топшириқни беш йилда бажариш учун курашмоқдалар. Қозоғистон бу йил давлатга ўтган йилдаги 380 минг тонна ўрнига 800 минг тонна гўшт сотишни ва гўшт етиштиришни уч баравар кўпайтириб, етти йилликни муддатидан олдин 1963 йилда бажаришни мўлжаллаб турибди. Бу ажойиб рақамлар, — дейди Н. Г. Игнатов, — бизни қувонтиради ва ғалаба қозонишимизга астойдил ишонтиради.

СССР да, дейди сўнгра ўртоқ Игнатов, — 1958 йилда 57 миллион 800 минг тонна сут етиштирилди. Демак, АҚШ да етиштирилганига қараганда 700 минг тонна кўп сут етиштирдик. Биз сут етиштиришнинг ҳажми жиҳатидан энди Америка Қўшма Штатларидан ўзиб кетдик, аҳоли жон бошига сут етиштириш жиҳатидан ҳам тез орада АҚШ дан ўзиб кетамиз.

Колхозлар ва совхозлар ем-хашак базасини кўпайтирсалар ва, аввало, маккажўхори етиштиришни кенгайтирсалар, гўшт, сут ва бошқа чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш соҳасидаги катта вазифалар тўла бажарилиши мумкин. Шу билан бир қаторда чорва молларга озуқа қилиб бериш учун картошка, қанд лавлаги, вика, йўнғичқа, соя ва бошқа экинлар етиштириш ҳам кўпайтирилиши лозим.

Ҳозирги вақтда колхозлар ва совхозлар бу етти йил ичида ўз хўжаликларини ривожлантириш планларини тузмоқдалар. Бу — муҳим ишдир. Уларга гўшт етиштиришни қандай қилиб кўпайтириш, мол гўшти, қўй гўшти, парранда ва қуёнлар гўштини қанча ва қандай муддатларда олиш, қанча чорва молни боқиб семиртириш, қанча ем-хашак тайёрлаш йўлларини синчиклаб ҳисоблаб чиқишлари ва тўғри белгилаб олишлари учун ёрдам беришимиз керак.

Колхоз ишлаб чиқаришини янада ривожлантириш соҳасида партия белгилаб берган вазифаларни амалга оширишда, — дейди ўртоқ Игнатов, — кадрлар ва, аввало, колхозларнинг раислари ҳал қилувчи роль ўйнайдилар. Тажрибали кадрларни мутахассислар ва практиклар орасидан кўтарилаётган ёш кадрлар билан биргаликда ишлатиш колхоз ва совхоз ишлаб чиқаришини янада ўстиришнинг муҳим шартидир.

Аҳоли жон бошига ҳисоблаганда, — дейди Н. Г. Игнатов, — гўшт, сут ва ёғ етиштириш кейинги йилларда АҚШ да камайиб бораётган бир вақтда, бизнинг социалистик қишлоқ хўжалигимиз тез суръатлар билан ривожланиб, энг муҳим маҳсулотлар етиштиришни тўхтовсиз оширишни таъминламоқда. Ҳар бир совет кишисининг дастурхонида гўшт, сут, мой, қанд, сабзавот, мева, узум ва бошқа маҳсулотлар мўл-кўл бўлиб қоладиган вақт узоқ эмас.

Ўртоқ **М. Т. Ефримов** (Куйбишев область партия ташкилоти) ўртоқ Н. С. Хрушчев доклади коммунизм қуриш назариясини ва практикасини бойитганлигини кўрсатиб ўтди.

Нотиқ Куйбишев областининг ривожланиб бораётганлигидан мисоллар келтириб, мамлакат экономикаси олға томон нақадар тез ривожланиб бораётганлигини кўрсатиб берди. Ўтган йил область саноати планидан ташқари бир неча юз миллион сўмлик маҳсулот берди. Партия Марказий Комитети ва ҳукуматнинг янги техникани ўзлаштириш ва ишлаб чиқариш юзасидан берган ҳамма топшириқлари бажарилди. Машиналар, станоклар, асбоблар ва ускуналарнинг 90 хил янги типини ясаш ўзлаштирилди.

Капитал қурилиш соҳасида анча иш қилинди. Жаҳонда энг катта В. И. Ленин номидаги Волга гидроэлектростанцияси қурилиб бўлди ва шу дамгача мамлакатга 20 миллиард киловатт-соатдан кўпроқ электр қуввати берди.

Область ўтган йил давлатга 50 миллион пуд ғалла сотди. Область давлатга илгари ҳеч қачон шу қадар кўп ғалла етказиб бермаган эди. Гўшт, сут ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сотиш планлари ошириб бажарилди.

Етти йилликни бажаришда, — деб давом қилади ўртоқ Ефримов,— область олдида катта ва жуда масъулиятли вазифалар турибди. Халқ хўжалиги кенгаши корхоналарида саноат маҳсулоти ишлаб чиқаришнинг ҳажми 1958 йилдаги даражага нисбатан икки ярим баравар кўпайиши, нефть, табиий газ ва нефть билан аралашган газ чиқариш анча кўпайтирилиши лозим. Кимё саноати маҳсулот чиқаришни 14 баравардан зиёдроқ кўпайтиради. 33 та йирик корхонани ишга тушириш мўлжалланади. Областнинг гўшт, сут ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини давлатга сотишни кўпайтиш билан бирга, областнинг шу маҳсулотларга бўлган ўз эҳтиёжини ҳам тўла равишда қондиришга имкон берадиган қилиб 1959 йилда чорвачилик маҳсулотлари етиштиришга эришиш вазифаси қўйилмоқда.

Нотиқ ўртоқ Н. С. Хрушчев докладининг тезислари область шаҳарларида ва қишлоқларида кенг муҳокама қилинганлигини ва шу кунларда меҳнаткашларнинг коллективлари янги, оширилган мажбуриятлар олаётганликларини айтиб ўтди. Ўртоқ Ефримов тезисларни муҳокама қилиш вақтида айтилган бир қанча таклифларга эътиборни жалб қилди. Жумладан, у нефть газини ер остида асраш проблемалари, синтетик каучук заводи қуришни жадаллаштириш ва трансформаторлар ишлаб чиқаришни жадаллаштириш тўғрисида гапирди. Куйбишев партия ташкилоти, — деди нотиқ, — меҳнаткашларнинг етти йиллик план топшириқларини муваффақият билан амалга оширишга сафарбар қилмоқ учун зарур бўлган ҳамма чораларни кўради.

Сурия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг бош секретари ўртоқ **Холид Бағдаш** Сурия Коммунистик партияси Марказий Комитети номидан, мустақиллик ишига, араб халқини озод қилиш ишига содиқ бўлган сууриялик барча ватанпарварлар номидан съездни табриклади.

Етти йиллик планда мўлжалланган жуда катта ишлар, — деди у, — бутун прогрессив инсониятнинг ғалабаси бўлади, улуғ тинчлик ишининг ғалабаси бўлади. Бу улуғ ишлар бутун Араб Шарқида бўлгани каби, Бирлашган Араб Республикасининг Сурия районида ҳам зўр ғайрат, хурсандлик ҳамда араб халқининг улкан ва содиқ дўсти эришаётган муваффақиятлар учун фахрланиш ҳисларини қўзғатмоқда.

Ўртоқ Бағдаш айтдики, XXI съездга қилинган докладнинг Араб Шарқи проблемалари тўғрисида гапирилган қисми арабларнинг озодлик ҳаракатига бебаҳо ёрдамдир. Ўртоқ Хрушчевнинг сўзлари, — деб давом қилди нотиқ, — ҳар бир араб ватанпарварининг қалбига бориб етади.

Сўнгра ўртоқ Халид Бағдаш Сурия Коммунистик партияси ишлаб чиққан программа тўғрисида гапирди. Бу программада шу нарса ҳисобга олинганки, арабларнинг бирлиги, аввало, империализмдан қутилиш учун курашдаги бирликдир, демократик негизларга асосланган бирликдир. Бу программани аҳолининг ҳамма ватанпарвар табақалари қувватламоқда. Сурия халқи, — дейди нотиқ, — бизни — Сурия коммунистларини — ўттиз йилдан кўпроқ вақтдан бери билади. Сурия халқига коммунистларни араб миллий бирлигининг душманлари деб мажбуран ишонтириш осон гап эмас.

Бизнинг партия кўтариб бораётган марксизм-ленинизм байроғи, — деб таъкидлайди ўртоқ Бағдаш, — Араб Суриясида ҳеч қачон эгилмайди. Бу байроқ ҳамиша баланд кўтарилиб туради, чунки Сурия халқи бу байроқ чинакам ватанпарварлик байроғи эканлигига, демократия ва социализм байроғи, инсонга ҳурмат билан қараш байроғи, халқ манфаатларини ҳимоя қилишдаги қатъийлик ва фидокорлик байроғи эканлигига ўз тажрибасида аниқ ишонди.

АҚШ Коммунистик партияси Миллий комитетининг секретари ўртоқ **Жеймс Жексонга** сўз берилади.

Бу ерда ўртоқ Н. С. Хрушчев, — дейди Ж. Жексон, — мамлакатда битта ҳам сиёсий маҳбус йўқ, деди. Агар президент Эйзенхауэр ҳам чинакамига шундай деб айта олганида эди, АҚШ коммунистик ва ишчи ҳаракатининг кўпгина арбоблари бу съездда қатнашиш ва уни табриклаш имкониятига эга бўлур эдилар.

Етти йиллик планнинг муваффақиятли бажарилиши натижасида қўлга киритиладиган жуда катта ғалаба, — деб давом қилади ўртоқ Жексон, — СССРни капиталистик дунё эриша олмайдиган жуда ҳам юксакликка кўтаради. Ўртоқ Жексон, Совет Иттифоқи бутун дунёда тинчликни таъминламоқ учун ҳамма чораларни кўради, деб ўртоқ Н. С. Хрушчев айтган сўзларни эслатиб дедики, АҚШ Коммунистик партиясига бу сўзлар жуда зўр илҳом ва маънавий мадад бағишлайди. Бир ҳовуч монополистларнинг АҚШ ни уруш гирдобига ташлашларига йўл қўймаслик учун курашда биз ўзимизни аямаймиз.

Ўртоқ Жексон АҚШ Коммунистик партиясидаги аҳволга тўхталиб, бундай деди: АҚШ Коммунистик партияси яшамоқда, яшаганда ҳам омма ичида яшаб, омманинг ҳамма иш билан таъминланиши учун, эркинлик ва тинчлик бўлиши учун кун сайин олиб бораётган курашида қатнашмоқда. Реакцион доираларнинг шафқатсиз қувғин қилишларига қарамай, партиямиз ўзини сақлаб қолди, раҳбарликдаги ревизионизм жароҳатларини кесиб ташлади. Биз партиямизни марксизм-ленинизмнинг мустаҳкам позициялари негизида қурмоқдамиз.

Ўртоқ Жексон АҚШ Коммунистик партияси Миллий комитетининг съездга юборган табрикномасини ўқиб берди. У ўз нутқини рус тилида айтилган қуйидаги сўзлар билан тамомлади: Яшасин тинчлик, яшасин коммунизм!

Қисқа танаффусдан кейин раислик қилувчи ўртоқ **Н. В. Подгорний** КПСС Бошқирдистон обкомининг биринчи секретари ўртоқ **З. Н. Нуриевга** сўз беради. Партиямизнинг XX съезди билан XXI съезди ўртасида ўтган даврнинг характерли белгиси шуки, — деди ўртоқ Нуриев, — бу даврда коммунистик қурилиш ғайрати кучайиб кетди, Коммунистик партиянинг ва партия Марказий Комитетининг обрўси янада ошди, партия билан халқ бирлиги янада мустаҳкамланди. Коммунистик қурилишнинг янги катта ва мураккаб вазифаларини муваффақиятли равишда ҳал қилиш учун зарур шарт ва шароит вужудга келтирилди.

Ўртоқ Нуриев дедики, — Октябрь революцияси ғалаба қозонмасдан олдин ҳеч қандай оғир саноати бўлмаган Бошқирдистонда кўп тармоқли индустрия вужудга келтирилди ва тез суръатлар билан ривожланмоқда. Партия XX съездидан кейин ўтган уч йилнинг ўзидагина республикада саноат маҳсулотининг ҳажми 1,6 баравар ўсди, нефть чиқариш бир ярим баравардан зиёдроқ кўпайди, электр қуввати ва иссиқлик қуввати ҳосил қилиш икки баравар кўпайди. 1958 йилда Бошқирдистонда металл қирқиш станоклари бир неча баравар кўп ишлаб чиқарилди, электр қуввати бутун чор Россиясида 1913 йилда ҳосил қилинганига қараганда 1,6 баравар кўп ишлаб чиқарилди.

Кейинги беш йил ичида республика қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда ҳам яхши натижаларга эришилди. Колхозлар ва совхозлар ярим миллион гектардан кўпроқ янги ерларни ўзлаштирдилар, экин майдонларини кенгайтирдилар, дон, қанд лавлаги, картошка, мойли экинларнинг ялпи ҳосилини кўпайтирдилар. Чорва моллар сони ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш кўпайтирилди.

Бошқирдистон меҳнаткашлари, — деб давом қилди ўртоқ Нуриев, — етти йиллик планнинг улуғлигини, бу планда ҳамма республикалар ва мамлакатдаги иқтисодий районларни уйғун равишда ривожлантиришни ҳисобга олиб ишлаб чиқилган жуда катта вазифаларни яққол кўриб турибдилар. Бошқирдистонда саноатнинг ялпи маҳсулоти етти йил ичида 2,4 баравар кўпайтирилади. Кимё, нефть ва газ саноати айниқса тез суръатлар билан ривожлантирилади. Меҳнаткашлар етти йиллик планни бажаришга зўр ғайрат билан киришдилар.

Сўнгра нотиқ етти йиллик планни муваффақиятли бажариш учун сафарбар қилиниши лозим бўлган резервлар тўғрисида гапиради. Жумладан, у, нефть чиқариш саноатида, айниқса кон қудуқларини пармалашда янги техникани ва технологияни тағин ҳам қатъият билан жорий қилишнинг ғоят муҳимлигини кўрсатиб ўтади. Бизнинг фикримизча, — дейди у, — етти йиллик планда кичик диаметрли кон қудуқларини пармалашга жадаллик билан ўтишни ва электробурларни тағин ҳам кенгроқ жорий қилишни кўзда тутиш керак эди.

Ўртоқ Нуриев Бошқирдистоннинг юз минг коммунисти ва барча меҳнаткашлари номидан ваъда бериб, етти йилликда Бошқирдистон олдида турган вазифалар ҳеч сўзсиз бажарилади, деб ишонтиради.

Ўртоқ **Н. М. Шверник** минбарга чиқади. Коммунистик партия, — дейди у, — ўзининг XXI съездига ҳар қачонгидан ҳам яхлит бўлиб, халқ билан чамбарчас боғланган ҳолда келди. Партиямиз ўзининг охирги мақсади бўлган коммунизм сари ишонч билан олға бормоқда.

Социалистик революция йилларида бизнинг мамлакатимизда саноат ва қишлоқ хўжалиги барқ уриб ривожланди, маданият гуллаб-яшнади, халқнинг моддий фаровонлиги ошди. Халқ хўжалигининг юксалганлиги натижасида коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтирмоқ учун керакли кучлар миқдор жиҳатидангина эмас, сифат жиҳатидан ҳам жамғарилди. Ленинчи Марказий Комитет партиянинг бош йўлини изчиллик билан амалга ошириб келганлиги ва совет халқи фидокорона меҳнат қилганлиги натижасида Совет давлатининг қудрати тағин ҳам кўпроқ мустаҳкамланди, унинг халқаро миқёсдаги обрўйи ошди. Совет Иттифоқи ўзининг экономикаси, техникаси юксак даражада ривожланган, илғор фан ва маданиятга эга бўлган қудратли социалистик давлат бўлиб қолди.

Сўнгра ўртоқ Шверник дедики, эндиликда фош қилинган ва ғоявий жиҳатдан тор-мор келтирилган Маленков, Каганович, Молотов, Булганин ва Шепиловларнинг партияга қарши группаси ҳаётий муҳим масалаларнинг ҳаммасида партиянинг бош йўлига путур етказишга интилди, партия сафларининг бирлигини бузишга уринди. Лекин турмуш партиянинг совет халқи манфаатларини кўзлаб ўтказиб келаётган тадбирлари тўғри эканлигини тасдиқлаб, фракциячиларнинг шармандасини чиқарди. Партия, — дейди нотиқ, — ленинизмга, ўз сафларининг бирлиги ва жипслигига содиқ бўлганлиги туфайли ҳамиша ғалаба қозонмоқда.

КПСС XX съездидан кейин, — деб давом қилади ўртоқ Шверник,— мамлакатимизда партия турмушининг ленинча нормалари тўла равишда тикланди, коллектив раҳбарлик принциплари тикланди. В. И. Ленин коллектив раҳбарлик принципларига жуда қаттиқ риоя қилиш намунасини кўрсатиб берган эди. Мамлакат ва партия ҳаётида ҳатто энг қийин даврларда ҳам съездларни, конференцияларни, Марказий Комитет Пленумларини мунтазам равишда ўтказиб туриш зарур деб ҳисоблади. Ленинчи Марказий Комитет мана шу ғоят чуқур партиявий принципга амал қилиб, муҳим ва кечиктириб бўлмайдиган масалаларни бутун халқ билан бирга муҳокама қилмоқда. Ўртоқ Н. С. Хрушчев доклади тезисларининг муҳокама қилиниши ва бу тезисларни халқнинг маъқуллаганлиги бунинг ёрқин далилидир.

XX съезд, — дейди ўртоқ Шверник, — шахсга сиғиниш даврида социалистик қонунчилик принципларини бузишга йўл қўйилганлигини кўрсатиб, партияни бу камчиликни охиригача тузатишга чақирди. Партия ўлка, область комитетлари, иттифоқчи республикалар Коммунистик партияларининг Марказий Комитетлари ва КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Партия Контроли Комитети жуда оғир сиёсий жиноятлар қилди деб ноҳақ айб билан илгари КПССдан чиқарилган коммунистларни партияга тикладилар. Асосан партия, хўжалик, ҳарбий ишлардаги раҳбар кадрлар ва бошқа раҳбар кадрлар партиядан нотўғри чиқарилган эдилар. Суд йўли билан оқланган ва партияда тикланган кишиларнинг материаллари уларни бундай таъқиб қилиш учун ҳеч қандай асос бўлмаганлигини ва шахсга сиғиниш ҳамда унинг оқибатлари сабабли социалистик қонунчилик қўпол равишда бузилганлигини тўла равишда таъкидлаб берди. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси социалистик қонунчилик соҳасида йўл қўйилган бузилишларни охиригача тузатди. Асоссиз айблар билан ҳукм қилинган коммунистларнинг ҳаммаси партияда тикланди, совет қонунчилигини бузган кишилар эса жавобгарликка тортилди ва тортилмоқда.

Кейинги вақтларда, — дейди нотиқ, — Партия Контроли Комитетига халқ хўжалиги кенгашларидаги айрим ходимларнинг давлат интизомини бузаётганликлари тўғрисида, айрим корхоналарнинг ишидаги жиддий камчиликлар тўғрисида, хўжасизлик ва сансалорлик тўғрисида, баъзи корхоналар кооперативлашиш тартибида материаллар етказиб бериш планини бажармаётганликлари ҳақида шикоятлар туша бошлади. Партия Контроли Комитети айрим шикоятларни текшириб чиқди.

(ДАВОМИ ИККИНЧИ БЕТДА).

Суратда: пионерлар съездни табриикламоқдалар.
В. Севостьянов ва В. Егоров фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXI съезди

(БОШИ БИРИНЧИ БЕТДА).

Масалан, КПСС аъзоларидан бир группаси Мордовия халқ хўжалиги кенгашининг раиси ўртоқ Веселовский нотўғри ишлар билан шуғулланаётганлиги тўғрисида хабар қилган эди. Бу аризани текшириш натижасида у ҳақиқатан ҳам, ажратилган капитал маблағларнинг бир қисмини битказилиши лозим бўлган қурилишлардан олиб, планда кўзда тутилмаган университет биносини қайта қуришга сарфлаганлиги, бу билан халқ хўжалигини ривожлантириш планида белгиланган капитал маблағларни сарфлаш тартибини бузганлиги маълум бўлди.

Партия Контроли Комитети Иваново халқ хўжалиги кенгашида ҳам қонунга хилоф мана шундай ишлар содир бўлганлигини аниқлади. Халқ хўжалиги кенгашининг раиси ўртоқ Алексеев партия ва ҳукуматнинг давлат интизомига риоя қилиш тўғрисидаги кўрсатмаларига хилоф ҳаракат қилиб, тўқимачилик корхоналарининг ишчилари учун уй-жой қуриб беришга мўлжалланган маблағларни бошқа мақсадларга сарфлаб юборган.

Партия, — дейди ўртоқ Шверник, — совет ва хўжалик органларининг раҳбарларидан бошқа иқтисодий районларга материаллар етказиб бериш планларини маҳаллийчиликка йўл қўймай қатъий равишда бажаришни талаб қилади. Шу муносабат билан нотиқ Саратовдаги техника ойнаси заводидан олинган шикоят текширилганлигини мисол қилиб келтиради. Новосибирскдаги оғир станоклар ва гидропресслар заводи Саратовдаги бу заводга ускуналар етказиб бериш топшириғини узоқ вақтдан бери бажармасдан келган. Саратовликларнинг заказини 5-6 ой ичида бажариш лозим бўлгани ҳолда, бу заказ қарийб 3 йилдан бери бажарилмаган. Партия Контроли Комитети аралашганидан кейин заказнинг асосий қисми икки ой ичида бажарилди.

Сўнгра ўртоқ Шверник меҳнаткашларнинг хатларини ва аризаларини ўз вақтида ва тез кўриб чиқиш, уларнинг талабларига сезгирлик билан ва эътибор бериб қулоқ солиш, омманинг қонуний талабларини қондириш, айрим партия, совет, жамоат ва хўжалик органларининг ишларида очиб ташланган камчиликларни тузатиш зарурлиги ҳақида гапирди.

Совет халқи, — деди пировардида нотиқ, — коммунизм ғалабаси сари ишонч билан олға бормоқда. Халқаро коммунистик ҳаракат тажрибаси билан, жаҳоннинг ҳамма мамлакатларидаги қардош коммунистик, ишчи ва меҳнат партияларининг иш практикаси билан, коммунистик жамият қуришни авж олдириш даврига кирган Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг тажрибаси билан бойитилган марксизм-ленинизм бизнинг йўлимизни ёритиб турибди.

Ўртоқ **Д. М. Матюшкин** (Краснодар партия ташкилоти) бу бой ўлка халқ хўжалигини ривожлантириш истиқболларини айтиб берди. Бу ўлкада газ чиқариш бу йилнинг ўзидаёқ уч баравар кўпайтирилади, етти йил ичида эса 16,5 баравар кўпаяди. Бу эса, Қора денгиз соҳилидаги кўп шаҳарлар ва курортларни яқин икки-уч йил ичида газ билан таъминлашга имкон беради. Бундан икки кун муқаддам Кубань гази Ростов-Донга берила бошлади. Кейин бу газ Москвага ва Ленинградга ҳам юбориладиган бўлади. Қанд ишлаб чиқаришда бу ўлка яқин фурсатда мамлакатда Украинадан кейин иккинчи ўринни олади. Кимё саноати, шунингдек виночилик саноати ҳам ғоят ривожлантирилади.

Гўшт етиштириш бу йил 2 баравар кўпайтирилади ва қишлоқ хўжалигига яроқли ҳар юз гектар ерга ҳисоблаганда (сўйилган ҳолда) 84 центнерни ташкил қилади, 1961 йилда эса 150 центнерни ташкил қилади. Ҳар юз гектар ерга ҳисоблаганда 1959 йилда 338 центнер, 1961 йилда эса 450 центнер сут олинади.

Кубаннинг захкаш жойларидаги энг серҳосил 250 минг гектар ерни ўзлаштириш катта истиқболлар очиб беради. Бу ерларни ўзлаштиришга сарфланадиган маблағларнинг жуда қисқа муддат ичида ўрнини қоплаш мумкин. Бу харажатларнинг ярмисини колхозлар ўз зиммаларига олган бўлур эдилар. Ўртоқ Матюшкин бунинг учун ўлкага мелиорация техникаси, шунингдек кредитлар билан ёрдам кўрсатишни таклиф қилади.

Колхозларнинг мустаҳкамланиб бораётган экономикаси, — деб давом қилади нотиқ, — шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги чегараларни йўқотмоқда, қишлоқ хўжалик артелларининг станицаларини обод қилиш ва қурилиш ишларига жуда катта маблағлар сарфлашларига имкон бермоқда. Ўтган йил колхозларнинг даромадлари қарийб тўрт миллиард сўмга етди. Уларнинг бўлинмас фондларига бир миллиард сўмдан кўпроқ маблағ ажратилди, қурилишга эса 650 миллион сўм — 1953 йилдагига қараганда олти баравар кўп маблағ сарфланди. Колхозларнинг бу даромадлари бундан буён тобора кўпая беради. Шу сабабли, — деди пировардида ўртоқ Матюшкин, — илмий-текшириш ва проектлаш ташкилотлари қишлоқларни реконструкциялаш планларини тузишда, саноат эса қурилиш ишларини индустрлаштиришда колхозларга ёрдамлашишлари зарур.

Съезд қатнашчилари Ироқ Коммунистик партиясининг вакили ўртоқ **Салом Одилни** самимий кутиб олдилар.

Мамлакатимизнинг кенг халқ оммаси, — дейди у, — Совет Иттифоқи эришаётган ғалабаларнинг ўз жонажон ишлари учун, Ироқни империализмдан қутқариш, миллий мустақилликка эришиш ишлари учун катта аҳамияти борлигини ўз тажрибаларида кўриб, аллақачон ишондилар.

Империализмнинг Ироқдаги агентлари мамлакатимиз билан Совет Иттифоқи ўртасига сунъий ғовлар қўйдилар. Улар социалистик лагерь мамлакатларига қарши агрессия қилмоқ учун, — дейди нотиқ, — Ироқни ҳарбий базага ва плацдармга айлантиришга кўп куч сарфладилар. Лекин биз Ироқ коммунистлари мана шу оғир йилларнинг ҳаммасида ҳам халқимизнинг онглилигига, унинг Совет Иттифоқига нисбатан дўстона ҳисларига чуқур ишониб иш олиб бордик.

14 июлда Ироқда шонли революция бўлди, империализм қўмакчиларининг ҳокимияти емириб ташланди. Революция Бағдодни араб миллатига қарши фитналар ва агрессия базасидан — дейди ўртоқ Одил, — араб мустақиллигининг қалъасига айлантирди.

Нотиқ айтдики, Ироқда Миллий бирлик фронтининг активлиги кучаймоқда, Коммунистик партия уни қўллаб-қувватламоқда.

Ироқ Коммунистик партиясининг вакили ўз нутқини тамомлаб айтдики, партия XXI съезди муҳокама қилаётган етти йиллик план бутун дунёдаги тинчлик ишига, қудратли социализм лагерини мустаҳкамлаш ишига янги ҳисса бўлиб қўшилади.

Венесуэла Коммунистик партияси сиёсий бюросининг аъзоси ўртоқ **Помпейо Маркес**га сўз берилади. Сизларнинг ғалабангиз, — дейди у, — Венесуэла халқи ва унинг истиқболи учун жуда катта аҳамиятга эгадир, чунки бу ғалабалар Венесуэла халқининг дўсти — жаҳон социалистик системаси мамлакатларининг мустаҳкамланаётганлигидан ва унинг душманлари — Америка монополиялари кучсизланиб бораётганлигидан далолат беради.

Бундан икки йил олдин, — деб давом қилади ўртоқ Маркес, — Венесуэла халқи қонхўр фашистлар диктатурасини ағдариб ташлади. Венесуэла халқининг катта кўпчилиги бу шармандали режимдан жуда безор бўлган эди. Махфий ишлаш шароитига кўчган коммунистлар қаршилик кўрсатиш кучларини жипслаштириш йўлида ҳормай-толмай кураш олиб борганликлари натижасида воқеалар демократик характерга эга бўлиб қолди. Биз халқ кучларини бирлаштиришга муваффақ бўлганлигимиз учун ҳам шу бирликка таяниб 1958 йилда Америка монополиялари томонидан уч марта ташкил этилган ҳарбий тўнтаришни, шунингдек АҚШ денгиз пиёда аскарларининг бостириб кириш хавфини йўқотишга муваффақ бўлдик.

Ўртоқ Маркес Венесуэла Коммунистик партияси ўтган йил декабрь ойидаги умумий сайловларда муваффақиятлар қозонганлигини айтиб, дедики: ҳозирги вақтда халқ оммасининг етилган энг зарур проблемаларини ҳал қилишга қаратилган сиёсат ўтказишни таъминлайдиган, ташқи савдо соҳасида Американинг монополиясига барҳам берадиган ва давлат департаментининг буйруғига итоат қилмай, мустақил ташқи сиёсат ўтказа оладиган миллий бирлик ҳукумати тузишга асосий эътибор берилмоқда.

Венесуэла Коммунистик партияси, — деди пировардида ўртоқ Маркес, коммунизм қураётган сизларга ўзининг қойил қолаётганлигини билдиради, чунки сизлар социализм ва коммунизм ғалабасининг ҳамда империализм узил-кесил барбод бўлишининг ёрқин истиқболларини очиб бермоқдасиз.

Эрталабки мажлиснинг охирида раислик қилувчи, Италия социалистик партиясидан съездга табрик келганлигини айтди.

2 февраль кечки мажлис

Кечки мажлис ўртоқ **А. И. Микоян** раислигида очилди. ВЦСПС раиси ўртоқ **В. В. Гришин** биринчи бўлиб сўзга чиқди. Партиянинг XXI съезди, — дейди у, — омманинг меҳнат ва сиёсий активлиги ғоят юксалган вазиятда ўтмоқда. Съезд очилмасдан анча олдин меҳнаткашлар социалистик мусобақани кенг авж олдириб юбордилар. Социалистик мусобақа умумхалқ ҳаракатига айланди, янги босқичга кўтарилди, бу эса, коммунистик меҳнат бригадалари деган ном олиш ҳуқуқи учун бошланиб кетган ажойиб ҳаракатда ўз ифодасини топди.

Нотиқ айтдики, ўз сафларида 52 миллион ишчи ва хизматчини бирлаштирган, энг кўп сонли жамоат ташкилоти бўлган касаба союзлар етти йиллик планни бажаришда катта роль ўйнайдилар. Кейинги йилларда айниқса КПСС XX съездидан кейин касаба союзларининг активлиги анча кучайди, хўжалик ва маданий қурилишда, шунингдек бошқариш, хўжаликни идора қилишнинг ленинча мактаби сифатида уларнинг роли анча ошди. Корхоналарда ва қурилишларда доимий ишлайдиган ишлаб чиқариш кенгашлари ташкил этилди. Бу ишлаб чиқариш кенгашлари составига 7 миллионга яқин киши сайланди. Ишчи ва хизматчиларнинг меҳнат ва турмуш шароитини яхшилаш соҳасида касаба союзларининг активлиги ошди.

Ўртоқ Гришин совет касаба союзларининг халқ демократияси мамлакатларидаги касаба союзлари билан қилаётган алоқаларига ҳамда капиталистик мамлакатларнинг касаба союзлари билан алоқалар ривожланиб бораётганлигига тўхталиб ўтди.

У, касаба союзларининг вазифаларини тавсифлаб айтдики, касаба союзлари мамлакатда меҳнат унумдорлигини ҳар томонлама ошириш учун, етти йиллик план топшириқларини муддатидан олдин бажариш учун авж олиб кетган мусобақани зўр бериб қувватлай берадилар, мусобақа қатнашчиларига ўз зиммаларига олган мажбуриятларни бажаришда ёрдамлашадилар.

Ўртоқ Гришин рационализаторлар ва ихтирочиларнинг меҳнат унумдорлигини оширишда катта роль ўйнашларини таъкидлаб айтдики, улар фақат ўтган йилнинг ўзидагина 2,7 миллиондан кўпроқ таклифлар киритдилар. Бу таклифларни амалга ошириш натижасида бир йилга ҳисоблаганда 9 миллиард сўмдан иборат иқтисодий манфаатга эришилди. Касаба союзлари ихтирочиликни ва рационализаторликни янада ривожлантиришга, меҳнатни муҳофаза қилишни янада кучайтиришга ва ишлаб чиқариш санитариясини яхшилашга ҳаракат қила берадилар, улар партия ва ҳукуматнинг меҳнаткашларнинг моддий фаровонлигини ва маданий савиясини оширишга қаратилган тадбирларини амалга оширишга бутун чоралар билан кўмаклашадилар.

Ўртоқ Гришин сўзини давом эттириб бундай деди: ўртоқ Хрушчевнинг докладида ижтимоий ташкилотларнинг совет жамияти ҳаётидаги роли тўғрисида айтилган чуқур назарий ва амалий қоидалар нуқтаи назаридан қаралганда, Совет Иттифоқидаги ва социалистик мамлакатлардаги касаба союзларига туҳмат қилишга, уларнинг жамият ҳаётидаги ролини камситишга уринаётган ва «эркин» касаба союзлари деб аталган касаба союзлар Халқаро конфедерациясидаги реакцион раҳбарларнинг чиранишлари айниқса жуда бемаъни бир ҳаракат бўлиб кўринади. Ҳақиқатда эса, капиталистик жамиятдаги биронта касаба союз бизнинг совет касаба союзлари эга бўлган ҳуқуқларга эга бўлолмайди.

Ўртоқ Гришин съезд минбаридан совет кишиларининг — Грециянинг миллий қаҳрамони Манолис Глезос ва бошқа грек ватанпарварлари озод қилинсин деган талабини айтганида съездда ўтирганларнинг ҳаммаси бу талабни якдиллик билан маъқулладилар. Биз, — деди нотиқ, — халқ иши учун мардлик билан курашаётган коммунистик ва ишчи партияларнинг активларига, касаба союзларнинг ва оммавий демократик ташкилотларнинг активларига, полиция террори ва қувғунлар азобини тортиб, турмаларда ва қамоқ лагерларида қийноқда ётган кишиларнинг ҳаммасига қизғин салом йўллаймиз ва уларнинг озод қилинишини талаб этамиз.

— Халқ хўжалигини ривожлантиришнинг контроль рақамлари, — деди ўз нутқида СССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари ўртоқ **А. Ф. Засядько,** — капитал қурилишни жуда кенг авж олдириш кўзда тутади. Етти йил ичида капитал қурилишга сарфланиши лозим бўлган маблағ Совет ҳокимияти вужудга келгандан бери ўтган йилларнинг ҳаммасида халқ хўжалигига сарфланган маблағга қарийб баравар келиб қолади ва бу маблағларнинг 40 проценти Шарқ районларидаги қурилишларга сарфланади, бу районларда битмас-туганмас табиий ресурслар ишга туширилади. Бунинг натижасида мамлакатнинг ишлаб чиқарувчи кучлари тағин ҳам кенг миқёсда юксалтирилади.

Капитал ишларнинг мўлжалланган программасини муваффақиятли бажармоқ учун қурилишни уюштиришни ва раҳбарлик методларини айниқса давлат маблағларини сарфлаш соҳасида яхшилаш зарур. Халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларида энг кам меҳнат сарфлаган ҳолда ишлаб чиқариш соҳасида энг кўп натижага эришмоқ керак.

Қурилишда кўпроқ маблағ тежаш учун кўп йилдан бери кураш олиб борилмоқда, бироқ, бу масала ҳозирги кунда ҳам ўзининг актуаллигини йўқотгани йўқ. Масалан, 1939 йилда қурила бошлаган Орск — Халилово металлургия комбинати қурилишига (Оренбург области) шу вақтгача 1 миллиард 300 миллион сўм пул сарфланди. Қурилишнинг шундай узоқ вақтдан бери битмаганлиги учун маблағларнинг банд бўлиб қолганлиги натижасидагина давлат 1,8 миллиард сўм миқдорида зарар кўрди. Бинобарин, бу комбинатни қуриш давлатга сметада кўрсатилганидек 1,3 миллиард сўмга тушгани йўқ, балки ҳақиқатда 3,1 миллиард сўмга тушди.

Кончилик ишининг ҳозирги замондаги практикаси автомобиль транспортидан фойдаланиш темир йўл транспортидан фойдаланишга қараганда манфаатли эканлигини исбот қилганлигига қарамай, мамлакатимиздаги кон-бойитиш комбинатларининг бир қанчаси, ақлга хилоф равишда, юкларни темир йўл транспортида ташишни ҳисобга олиб қурилмоқда. Нотиқнинг фикрича, давлат маблағларидан энг самарали фойдаланиш мақсадида кон-рудa корхоналари қуриш учун белгиланган проект топшириқларини қайтадан кўриб чиқиш зарур.

Ўртоқ Засядько айтдики, битмай қолган қурилишлар ҳажмини камайтириш биринчи даражадаги халқ хўжалик вазифаларидан биридир. Марказий статистика бошқармасининг дастлабки маълумотларига қараганда, — деди нотиқ, — битмай ётган қурилишларнинг ҳажми 1959 йил 1 январда тахминан 179 миллиард сўмни ташкил қилди, қурилаётган ҳамма объектларнинг умумий сони эса 320 мингдан ошиқроқдир.

Бундай аҳволни нормал бир аҳвол деб ҳисоблаб бўлмайди. Битмаётган қурилишларнинг кўпайиб кетганлиги асосан планлаштирувчи органларнинг ишларидаги жиддий камчиликларнинг натижасидир. Ишлаб чиқаришни тез ўстирмоқ учун планлаштирувчи органлар, халқ хўжалиги кенгашлари корхоналарнинг раҳбарлари қурила бошлаган ҳар бир объектни синчиклаб кўриб чиқишлари, бу қурилишларни битказиш учун мумкин қадар қисқароқ муддат белгилаб беришлари, пул ва моддий ресурсларни қайта тақсимлашлари, қурилиш ташкилотларининг бутун куч ва эътиборини энг муҳим объектларга қаратишлари зарур. Бу тадбир шу қурилишларни тезроқ битказиб, ишга солишга, сўнгра эса вақтинча тўхтатиб қўйилган қурилишларни давом эттиришга имкон беради.

Лойиҳалаш ишларининг ташкил этилишини ҳам тубдан яхшилаш зарур, — дейди ўртоқ Засядько, — Мамлакатимизнинг проектлаш ташкилотларида ҳозирги вақтда 260 мингдан кўпроқ инженер, архитектор ва бошқа мутахассислар ишламоқда. Бу етти йилликда илғор техника ва ишларни автоматлаштириш асосида ишлаб чиқаришнинг янги турларини ўзлаштириш янги, такомиллашган технологияга мосланган бошқача типдаги бинолар ва иншоотлар лойиҳасини ишлаб чиқишни кун тартибига қўяди. Бу масалани энг тежамли қилиб ҳал қилиш йўлини топиш — қурилиш фани ва проектлаш ташкилотларининг олдида турган вазифадир.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев доклади тезисларининг умумхалқ муҳокамаси партия билан халқнинг қудратли бирлигини ва жипслигини, партиянинг меҳнаткашлар кенг оммаси билан чамбарчас боғланганлигини намойиш қилиб кўрсатди, — деди сўнгра сўзга чиққан ўртоқ **В. Н. Титов** (Харьков область партия ташкилоти).

Нотиқ Харьков областидаги саноат ва қишлоқ хўжалигининг ривожланиб бораётганлигини кўрсатувчи рақамларни айтиб берди. Ўртоқ Титов дедики, тракторлар, буғ турбиналари, тепловозлар, турбогенераторлар ва бошқа машиналар ишлаб чиқариш кўпайди. Ҳозир область саноати тағин ҳам юксак техника негизида ривожланмоқда. Кейинги икки йил ичида 500 га яқин янги машиналар, станоклар, асбоблар ва аппаратлар яратилди ва ўзлаштирилди.

Бу етти йилликда областдаги саноат ишлаб чиқаришининг ҳажми етмиш проценттан зиёдроқ кўпайтирилади. Машинасозлик маҳсулотини чиқариш икки баравар кўпаяди. Газ ва кимё саноати, шунингдек энергетика хўжалиги тез суръатлар билан ривожлантирилади. Заводлардаги автомат ва ярим автомат линияларнинг сони 10 баравар кўпайтирилади.

Ўртоқ Титов қишлоқ хўжалик масалаларига тўхталиб айтдики, областда ғалланинг ялпи ҳосили ўтган йили 1953 йилдагига нисбатан 48 миллион пуд кўпайди. Маккажўхори ҳал қилувчи роль ўйнади. Қорамоллар ва чўчқаларнинг сони кўпайди. Колхозларнинг экономикаси мустаҳкамланди, колхозчиларнинг моддий фаровонлиги яхшиланди. Қишлоқ хўжалик артелларининг пул даромадлари ўтган йили 1953 йилдагига қараганда 2,6 баравар кўпайиб, 1 миллиард 750 миллион сўмни ташкил қилди. Қишлоқ хўжалигининг минглаб ажойиб илғорлари, колхоз қишлоғининг донгдор раҳбарлари ўсиб етишди. Бироқ, биз шуни яхши биламизки, — дейди нотиқ, — эришилган бу кўрсаткичлар қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада кескин равишда юксалтириш соҳасида қилиниши лозим бўлган катта ишларнинг бошлангичигинадир, холос. Чорвачилик маҳсулотлари етиштиришда планда мўлжалланган даражага бизнинг областимиз етти йилда эмас, балки беш йил ичида эришишга қарор қилди.

Харьков областининг ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлари, барча меҳнаткашлари, — дейди нотиқ, — етти йиллик планнинг контроль рақамларини ўзлари учун энг зарур ва жонажон иш деб қабул қилдилар ва бу планни бажармоқ учун янада кўпроқ активлик, ғайрат билан меҳнат қиладилар.

Қирғизистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ **И. Р. Раззоқовга** сўз берилади. СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1959 — 1965 йилларга мўлжалланган контроль рақамларида, — дейди нотиқ, — бутун мамлакатда ҳам, шунингдек айрим иттифоқчи республикаларда ҳам хўжаликнинг ҳамма тармоқлари бўйича топшириқлар аниқ белгилаб берилган. Шу билан бирга, айрим республикаларнинг манфаатлари билан умуман Совет Иттифоқининг манфаатларини бир-бирига мослаб олиб бориш жуда тўғри кўрсатилган. Мана шунинг ўзи партия ленинча миллий сиёсатни оғишмай амалга ошириш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилаётганлигини, ҳамма иттифоқчи республикаларнинг экономикасини, маданиятини ҳар томонлама юксалтиришга муттасил эътибор бериб келаётганлигини яққол кўрсатади.

Қирғизистон ўтмишда энг қолоқ чекка ўлкаларнинг бири эди. Энди у маданияти, фани, адабиёти ва санъати ривожланган яшнаб бораётган индустриал — колхоз социалистик республикаси бўлиб қолди. Қирғизистон саноати маҳсулот чиқаришни революциядан олдинги даврдагига нисбатан 50 баравар кўпайтирди. Етти йиллик планнинг контроль рақамларида республика халқ хўжалигини ривожлантиришга 10,5 миллиард сўм, ёки ўтган тўрт беш йилликларда сарфланган капитал маблағга тенг келадиган капитал маблағ сарфланиши кўрсатилган. Бу етти йилликда Қирғизистон саноати тез суръатлар билан ривожлантирилади, ялпи маҳсулот ишлаб чиқаришни 2,2 баравар кўпайтириш кўзда тутилади. Жуда катта аҳамиятга эга бўлган объектлардан автомобиль-йиғиш заводи, Учқўрғон гидроэлектростанцияси ва ёқилғи билан ишлайдиган Фрунзе электростанцияси, камволь-сукно комбинати ва ип газлама комбинати ҳамда бир қанча бошқа йирик корхоналар қурилади.

Ўртоқ Раззоқов бу етти йилликда Қоракечув кўмир конини ўзлаштириш ва Фрунзе-Чув станцияси ўртасида темир йўл қуриш республика экономикасини янада юксалтириш учун ҳаётий муҳим эканлигини айтиб, шу масалани кўриб чиқиш зарур деб ҳисоблайди. Қоракечув кўмир конида кўмир чиқаришни 1965 йилга бориб йилига 3 миллион тоннага етказиш мумкин. Бунинг натижасида Фрунзега кўмирни узоқ районлардан ташиб келишга эҳтиёж қолмайди.

Қирғизистон, — дейди ўртоқ Раззоқов, — қишлоқ хўжалигининг узоқ вақтдан бери давом қилиб келаётган қолоқлигини тугатди. Деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш кейинги беш йил ичида анча кўпайтирилди. Етти йилликда деҳқончилик ва чорвачилик тағин ҳам кўпроқ ривожлантирилади. Қанд лавлаги ва пахта етиштиришни қарийб бир ярим баравар, дон етиштиришни икки-икки ярим баравар, гўшт етиштиришни уч баравар, сут етиштиришни 2,6 баравар кўпайтириш мўлжалланди. Республика колхозлари ва совхозлари, бутун партия ташкилоти гўшт етиштиришни бу йилнинг ўзидаёқ 1958 йилдагига қараганда камида бир ярим баравар кўпайтиришга сўз бердилар.

КПСС XX съездидан кейин ўтган йиллар, — дейди ўз нутқида Эстония Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ **И. Г. Кэбин,** — партия ленинча сиёсатининг янада тантана қилган, партиянинг бош йўли зўр ғалаба қозонган давр бўлди. Халқ хўжалигини ривожлантиришнинг етти йилга мўлжаллаб партия ишлаб чиққан программаси муваффақиятли равишда тўла ва ошириб бажарилишига фақат партиягина эмас, шу билан бирга барча совет кишилари ҳам астойдил ишонадилар. Бу ишонч бизнинг мамлакатимизда узил-кесил ғалаба қозонган социалистик тузумнинг битмас-туганмас имкониятларига асосланади.

Ўртоқ Кэбин Эстония совет даврида буржуазия ҳукмронлик қилган йиллардагига нисбатан нақадар тез ривожланаётганлигини конкрет мисоллар билан кўрсатиб берди.

Уруш жуда катта вайронлик келтирганлигига қарамай, Эстонияда саноат ишлаб чиқариши 1958 йилда 1940 йилдагига қараганда 9,3 баравар кўпайди. Саноатдаги меҳнат унумдорлиги 1940 йилдагига нисбатан тахминан олти баравар ошди.

Саноат маҳсулотининг ҳар йилги ўртача ўсиши, сланец чиқаришнинг кўпайиб бораётганлиги, электр қуввати ҳосил қилишнинг кўпайиб бораётганлиги тўғрисидаги маълумотлар ҳам мана шундай характерли маълумотлардир. Ўртоқ Кэбин айтдики, республикада электр қуввати 1965 йилда бутун Россияда 1913 йилда ҳосил қилинганига қараганда 3,3 баравар кўп ҳосил қилинади.

Сўнгра нотиқ КПСС Марказий Комитетининг 1953 йилдаги сентябрь Пленумидан кейин қишлоқ хўжалиги тез юксалаётганлиги ҳақида гапиради. Қишлоқ хўжалигига яроқли ҳар юз гектар ерга ҳисоблаганда ўтган йил республикада 380 центнер сут ва сўйган ҳолида ҳисоблаганда 40,2 центнер гўшт етиштирилди. Ўртоқ Кэбин дейдики, ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг гўшт етиштиришни кўпайтириш тўғрисида КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленумида айтган таклифини қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари ва партия активлари синчиклаб муҳокама қилгандан кейин қабул қилдилар. Республика меҳнаткашлари контроль рақамларда белгиланган топшириқни беш йил ичида бажаришга сўз бердилар. Етти йилликнинг охирига бориб ҳар юз гектар ерга ҳисоблаганда камида 81 центнер гўшт етказиб бериладиган бўлади.

КПСС Татаристон обкомининг биринчи секретари ўртоқ **С. Д. Игнатьев**га сўз берилади. Бизнинг партиямиз ва совет кишилари, — дейди у, — ўз ишларининг натижалари билан фахрланишга ҳамма асослари бор. Бу натижаларни шунинг учун ҳам қўлга киритиш мумкин бўлдики, партия марксизм-ленинизм таълимотига амал қилиб, бу таълимотни ижодий ривожлантириб, ревизионизмга, догматизмга, консерватизмга қарши, партиянинг ленинча бош йўлини турмушга оширишга қаршилик қилаётганларнинг ҳаммасига қарши муросасиз курашмоқда. Турмушдан ва халқдан ажралиб қолган фракциячиларнинг — Маленков, Каганович, Молотов, Булганин, Шепиловларнинг партияга қарши группасини тор-мор келтириш билан Марказий Комитет партияга ва бутун коммунистик ҳаракатга жуда катта хизмат қилди.

Бу группа партиямиз XX съездида якдиллик билан қабул қилинган сиёсий йўлга қарши ашаддий ва маккорлик билан кураш олиб борди, партияни мана шу бирдан-бир тўғри йўлдан четга суришга уриниб келди. Марказий Комитет ва бутун партия ўзига хос ленинча принципиаллик билан ҳаракат қилиб, партия ва мамлакат учун хатарли мақсадларни ўз олдига қўйган бу фитначилар группасини ўз йўлидан улоқтириб ташладилар.

Нотиқ ленинча миллий сиёсатни оғишмай ўтказиб келаётган партия ва унинг Марказий Комитети қилаётган ғамхўрлик туфайли Татаристон ўтмишдаги қолоқ мамлакатдан ҳозирги замоннинг қудратли саноатига, механизациялаштирилган йирик қишлоқ хўжалигига, жуда кўп ўқув юртларига, илмий ва маданий муассасаларга эга бўлган мамлакатга айланганлиги ҳақида гапиради. Республикада ўтган йил саноат маҳсулоти чиқариш 1913 йилдагига нисбатан 141 баравар кўпайди. Нефть саноати айниқса барқ уриб ривожланмоқда. Нефть саноатини ривожлантиришда Татаристон Совет Иттифоқида етакчи ўринлардан бирини олиб турибди.

Татаристонда деярлик ҳар ой сайин кўпайиб бораётган юқори сифатли арзон нефть запаслари, шунингдек нефтга қўшилиб чиқадиган газ запаслари жуда кўп бўлганлиги сабабли республика мамлакатнинг ёқилғи балансида ва мамлакатнинг кимё саноатидаги хом ашё ресурсларини кўпайтиришда ўзининг салмоғини анча ошириш имкониятига эгадир. Давлат манфаатларини кўзлаб, — дейди нотиқ, — Татаристон иқтисодий районини катта нефть районии ва катта кимё районии сифатида тағин ҳам активроқ ривожлантириш мақсадга мувофиқ бўлади. 1965 йилга бориб нефть чиқариш 2,3 баравар кўпайтирилиши, нефть билан қўшилиб чиқадиган газ чиқариш эса 3,8 баравар кўпайтирилиши лозим. Ҳозир ишлатилаётган ва энди очилаётган нефть конлари бу топшириқни тўла бажаришнигина эмас, шу билан бирга ошириб бажаришни ҳам таъминлайди.

Эрталабки мажлисда бўлгани каби, кечки мажлисда ҳам чет эллардаги қардош партияларнинг вакиллари сўзга чиқдилар.

Жазоир Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ **Ларби Бухали** ўз нутқида бундай деди: Бу ажойиб етти йиллик планнинг бажарилишига ҳеч қандай шак-шубҳа йўқ. Бу етти йилликнинг амалга оширилиши натижасида совет халқининг фаровонлиги ошибгина қолмай, шу билан бирга ҳамма халқлар мустақиллигининг ва тинчликнинг таянчи бўлган бутун социализм лагери ҳам мустаҳкамланади.

Ўртоқ Бухали Жазоир халқининг француз мустамлакачиларига қарши қаҳрамонона курашаётганлиги ҳақида гапириб айтдики, Франциянинг янги ҳукумати ҳам қирғин урушни янада кучайтириш йўли билан Жазоир халқининг миллий озодлик ҳаракатини бостиришга беҳуда умид қилмоқда. Жазоир халқи мустақилликка ва яхши ҳаётга эришиш учун ўз қонини тўкмоқда, лекин у шу билан бирга тинчликка жуда ҳам муштоқдир, — дейди ўртоқ Бухали. Шунинг учун ҳам у ўзининг миллий озодлик фронти ва ўз ҳукумати теварагида бирлашмоқда, бу ҳукумат бетараф мамлакатда туриб, Франция ҳукуматига бутун Жазоир проблемасига тааллуқли музокаралар бошлашни муттасил таклиф қилмоқда.

Француз мустамлакачиларига Америка империалистлари ва НАТО блокидаги бошқа империалистлар ёрдам бермоқдалар. Бироқ, Жазоир халқи ўз мустақиллигини сақлаб қолишга қаттиқ бел боғлаган, чунки унинг адолатли ишини барча тараққиёт ва тинчлик кучлари, шу жумладан Францияда ҳам маънавий жиҳатдан қўллаб-қувватламоқдалар. Жазоир ватанпарварлари Францияни мустамлакачилар билан аралаштираётганлари йўқ.

Жазоир коммунистлари халқ курашида актив қатнашиб, енгилмас марксизм-ленинизм таълимотидан илҳом олмоқдалар ва пролетар интернационализми принципларидан бир қадам ҳам чекинаётганлари йўқ.

Совет Иттифоқининг жуда катта етти йиллик планини, — деди Аргентина Коммунистик партияси Марказий Комитетининг бош секретари ўртоқ **Херонимо Арнедо Альварес,** — бутун дунёдаги халқ оммаси қизғин равишда қувватламоқда. Аргентинадаги сиёсий вазиятнинг характерли жиҳати шуки, — деди сўнгра у, — мамлакатда ялпи норозилик ва ғалаён авж олмоқда. Халқ оммаси иқтисодий, сиёсий, ижтимоий ва маданий соҳада тубли ўзгаришлар вужудга келтириш учун курашга қаттиқ бел боғлаган. Ҳозирги вақтда Аргентина халқи олиб бораётган катта сиёсий жанглар бунинг далилидир.

Ўртоқ Альварес айтдики, — кейинги вақтларда минглаб ишчилар забастовкаларда қатнашганликлари учун ишдан ҳайдалдилар. Касаба союзлар армиянинг контроллигига топшириб қўйилди. Партия Марказий Комитетининг ва район комитетларининг, шунингдек партия матбуот органлари редакцияларининг биноларига ҳужум қилинди ва бу бинолар ёпиб қўйилди.

Лекин биз шуни ишонтириб айтишимиз мумкинки, — деди нотиқ, — мамлакатимиз ишчилар синфининг ва халқининг иқтисодий мустақиллигини, миллий тараққиётни ва тинчликни ҳимоя қилиб олиб бораётган курашини тўхтата оладиган куч йўқ. Бизнинг партиямиз халқ — миллий талаблари байроғини баланд кўтариб омма билан алоқани мустаҳкамлаш йўлида иш олиб бормоқда ва ишчилар синфининг бирлигига ва барча халқ кучлари ҳаракатининг бирлигига эришмоқ учун бутун кучини сарфламоқда. Ривожланиб бораётган бу оммавий ҳаракат, — деди пировардида ўртоқ Альварес, — миллий демократик фронт тузишни ва халқимизнинг асосий талабларини бажарадиган кенг демократик коалиция ҳукумати тузишни таъминлайдиган гарантия бўлади.

Марокаш Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ **Али Ята** Марокаш халқи номидан ва Марокаш Коммунистик партияси номидан съездга самимий қардошлик саломини топширди.

У, Марокашдаги миллий-ватанпарвар кучлар Франция, Америка ва Испания қўшинларини ҳеч бир шарт қўйилмасдан олиб чиқиб кетилиши учун, Саҳрои Кабирнинг Марокашга қарашли бўлган, лекин Франция ва Испания босиб ётган икки миллион квадрат километр территориясини озод қилиш учун кураш олиб бораётганлигини эслатиб ўтди. У айтдики, менинг мамлакатим Атлантик коалициянинг ҳарбий базасига айланишни истамади ва Бағдод пактига, шунингдек Ўрта денгиз блокига қўшилишдан бош тортди. Франция-Америка қаршилик кўрсатаётганлигига қарамай, бизнинг мамлакатимиз Совет Иттифоқи билан дипломатик муносабатлар ўрнатди.

Марокашликларнинг миллий мустақилликни ва эркинликни мустаҳкамлаш учун олиб бораётган курашига империалистлар қаттиқ ҳужум қилиб, ўзларининг бу ҳаракатларида иқтисодий тазъйиқ ўтказиш, найранглар ва фитналар уюштириш воситаларидан фойдаланмоқдалар. Бундай шароитда, — дейди ўртоқ Али Ята, — Марокаш Коммунистик партияси миллий мустақилликни сақлаб қолмоқ, миллий озодлик ҳаракатини тўла ва узил-кесил ғалабага олиб келмоқ учун империалистик фитначиларга ва уларнинг агентларига зарба бериш мақсадида бутун куч ва ғайратни бирлаштириш — барча миллий ва ватанпарвар кучларнинг асосий вазифасидир деб ҳисоблайди.

— Биз, — дейди пировардида ўртоқ Али Ята, — қийин шароитда курашмоқдамиз, лекин бизнинг куч ва ғайратимиз кўп, чунки дастлабки эришилган миллий ғалабалар бизга далда бермоқда. Бу ғалабалардан сўнг янги ғалабаларга муқаррар эришамиз, шунингдек жуда катта муваффақиятларни муқаррар қўлга киритамиз.

Уругвай Коммунистик партияси Миллий комитетининг биринчи секретари ўртоқ **Родней Арисменди** сўзга чиқиб, бундай деди: — Совет Иттифоқининг, ўртоқ Хрушчев доклади тезисларида айтиб ўтилганидек, яқин етти йилга ва ундан ҳам узоқроқ даврга мўлжалланган вазифаларини бажаришда эришиладиган муваффақиятлар АҚШ империализми томонидан таланган Латин Америкасининг бир қисми бўлган Уругвай сингари қарам мамлакатлар учун ҳам ёрқин истиқболлар очиб беради. Ҳозирги вақтда мамлакатимизнинг вазифаси мустақил ташқи сиёсат, демократия ва иқтисодий тараққиёт учун курашишдан иборатдир.

КПССнинг XXI съезди, — дейди у, — жумладан Югославия раҳбарларининг найрангларига тўғри танқидий баҳо бериб, ревизионизмнинг ҳамма кўринишларига идеология соҳасида узил-кесил зарба беради.

Ўртоқ Арисменди Уругвай меҳнаткашларининг ўз иқтисодий ва сиёсий ҳуқуқлари учун олиб бораётган кураши ҳақида гапириб бундай деди: — Бизнинг партиямиз ревизионистларга ҳам, сектантларга ҳам сира ён бермай, принципиал қатъият билан кураш олиб бормоқда. Партия омма билан ўзининг алоқаларини тағин ҳам мустаҳкамлаб, ишчилар синфи ва бутун халқ орасида ўзининг обрўйини оширди ва пролетариатнинг асосий марказларида ўз позициясини жуда мустаҳкамлаб олди. Кейинги сайловларда партияни ёқлаб берилган овозларнинг 35 процент кўпайганлиги, партия сафларининг сони икки баравар кўпайганлиги, Коммунистик Ёшлар союзи жуда ўсиб кетганлиги бунинг яққол ифодасидир. Партия аъзоларининг ярмидан кўпроғи йирик фабрикаларда, заводларда ва ишчи марказларида ишламоқда. Биз КПСС XXI съездидан руҳланиб, Уругвай ишчилар синфининг улкан партиясини қуришга қаратилган ишимизни яхшилашга интиламиз.

Шу билан кечки мажлис тугайди.

Съезд 3 февралда ўз ишини давом эттиради. (ТАСС).

Ўзбекистон ССР Олий Совети ва маҳаллий Советлар сайловига тайёргарлик

Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига кандидатлар кўрсатиш

Ўзбекистонда юксак сиёсий активлик вазиятида сайловолди йиғилишлари бўлиб ўтмоқда. Бу йиғилишларда меҳнаткашлар республиканинг Олий давлат ҳокимияти органи депутатлигига кандидатлар кўрсатмоқдалар.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ

Янгийўл ғишт заводи ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларининг йиғилиши бўлиб, бу йиғилишда Янгийўл шаҳар сайлов округидан депутатликка кандидат қилиб Янгийўл ёғ заводининг рафинери **Клара Афанасьевна Макарова** тавсия этилди.

Бўстонлиқ районидаги «Бўстонлиқ» совхозида бўлган сайловолди йиғилишининг қатнашчилари Бурчмулла сайлов округидан депутатликка кандидат қилиб Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари **Жўра Илҳомовна Илҳомовани** кўрсатишга қарор қилдилар.

Тошкент темир йўли Урсатьевская станциясининг тепловоз машинисти **Владимир Федорович Аничкин** Урсатьевская паровоз депоси коллективининг умумий мажлиси қарори билан Урсатьевская сайлов округидан депутатликка кандидат қилиб кўрсатилди.

Меҳнаткашлар коллективларининг сайловолди йиғилишларида қуйидагилар депутатликка кандидат қилиб кўрсатилди: Орджоникидзе район партия комитетининг биринчи секретари Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **Каромат Тошпўлатова,** Юқори Чирчиқ районидаги «Ленинизм» колхозининг аъзоси **Инобат Усмонова,** Ўзбекистон КП Тошкент область комитетининг секретари **Камол Нуриевич Бекаев,** «Главголодностепстрой» бошлиғи **Акоп Абрамович Саркисов,** Пискент район партия комитетининг биринчи секретари **Худоёр Латипов.**

Мароқли суҳбатлар

Оҳангарон районидаги «Оҳангарон» совхози партия ташкилоти Ўзбекистон ССР Олий Совети ва маҳаллий Советларга бўладиган сайловларга пухта тайёрлик кўрмоқда. Совхоздаги мавжуд агитаторларнинг сони ўқитувчилар, агрономлар, врачлар, зоотехниклар ва бошқа активлар ҳисобига кўпайтирилди.

Агитаторлар совхоз ишчилари ва хизматчилари ўртасида агитация ва пропаганда ишларини кўчайтириб, сайловга тайёргарликни КПСС XXI съезди материалларини ўрганиш билан боғлаб олиб бормоқдалар.

Ўқитувчи-агитатор ўртоқ Аҳад Довронов совхоз ишчилари билан етти йиллик план топшириқлари ҳақида икки марта суҳбат ўтказди. Бошқа агитаторлар ҳам ўзларига бириктилган бўлим ва участкаларда сайлов Низоми, сайловчиларнинг ҳуқуқ ва бурчлари ҳақида мароқли суҳбатлар олиб бормоқдалар.

Колхоз ишчилари яқинда бўладиган сайловларни муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун мусобақани кучайтириб, фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Т. ХУШНАЗАРОВ.

Оммавий-сиёсий ишлар кучайтирилмоқда

Областимизнинг барча районларидаги сингари Оққўрғон районида ҳам сайловга тайёргарлик ишлари ҳар томонлама кучайтирилмоқда.

Район партия комитети сайловолди кампаниясини қизитиб юбориш мақсадида бир қанча чора ва тадбирларни амалга оширмоқда. Жумладан, райком 10 январда бошланғич партия ташкилотлари секретарларининг кенгашини, 16 январда райондаги колхоз раислари ва колхоз бошланғич партия ташкилотлари секретарлари, давлат муассасалари раҳбарлари, маданий-оқартув муассасалари ходимлари ва сайловга тайёргарлик ишларига алоқадор бўлган барча ходимларнинг район кенгашини ўтказди. Бу кенгашларда яқинлашиб келаётган сайловлар муносабати билан оммавий-сиёсий, агитация ва пропаганда ишларини, шунингдек ташкилий-тайёрлик ишларни ҳамма чоралар билан яхшилаш масалалари муҳокама қилинди.

23 январда район партия комитети ва ижроия комитети бошланғич партия, комсомол ташкилотлари секретарлари, қишлоқ ва посёлка Советлари раислари ҳамда секретарлари, қишлоқ сайлов комиссиялари раислари ва секретарлари, райондаги ташкилот раҳбарлари, агитпункт мудирлари ҳамда агитколлектив бошлиқларининг йиғилишини ўтказдилар. 600 киши иштирок этган бу йиғилишда район партия комитетининг секретари ўртоқ Нишонбоев Ўзбекистон ССР Олий Советига ва меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларига сайловлар муносабати билан районда оммавий-сиёсий ва агитация-пропаганда ишларини янада кучайтириш юзасидан белгиланган асосий вазифалар тўғрисида доклад қилди. Йиғилиш қатнашчилари сайловга тайёргарлик ишларини янада жонлантиришга қаратилган конкрет тадбирлар белгиладилар.

Район колхозларида, совхозда, корхоналар, ташкилотлар ва муассасаларда 23 та асосий ва 19 та қўшимча агитпункт ишлаб турибди. Бошланғич партия ташкилотлари ва райком оммавий-сиёсий ишларга раҳбарлик қилиш тажрибасига эга бўлган 84 кишини бу агитпунктларга мудир ва мудир ўринбосари қилиб тайинладилар. Улар партия ташкилотларининг кўрсатаётган ёрдамига таяниб, 560 кишидан иборат катта агитаторлар коллективига раҳбарлик қилмоқдалар.

Агитпункт мудирлари ва агитаторларнинг активлик кўрсатиб ишлашлари натижасида деярли ҳамма агитпунктлар зарур инвентарлар билан жиҳозланди, турли шиор ва плакатлар билан безатилди, кундалик газета ва журналлар, сиёсий брошюралар билан таъминланди. Кўпчилик агитпунктлар оммавий-сиёсий ишларни юқори савияда олиб бормоқдалар. Агитаторлар сайловчилар ўртасида Ўзбекистон ССР Олий Совети ва маҳаллий Советларга сайловлар тўғрисидаги Низомни тушунтирмоқдалар, КПСС XXI съезди материаллари асосида мароқли суҳбатлар ўтказмоқдалар. Кўчма кутубхонага эга бўлган агитмашина сайловолди сиёсий агитациясини кучайтиришга катта ёрдам бермоқда.

Райондаги барча маданий-оқартув муассасалари: маданият уйлари, клублар, кутубхоналар, ўқишхоналар, бадиий ҳаваскорлик тўгараклари ва маданият ходимлари сайловчиларга маданий хизмат кўрсатишни ҳар қачонгидан ҳам яхшиламоқдалар.

Карл Маркс номли колхоздаги агитпункт (мудири ўртоқ Саидов), «Ленинобод» колхозидаги агитпункт (мудири ўртоқ Халилов), «Озод» колхозидаги агитпункт (мудири ўртоқ Хўжамжаров), Жданов номли колхоздаги агитпункт (мудири ўртоқ Ўрозов) агитколлективлари сайловолди агитация-пропаганда ишларини хўжалик вазифалари билан боғлаб олиб боришда бошқаларга намуна бўлмоқдалар. Колхозчиларнинг меҳнат ғайратини ошириш натижасида Карл Маркс номли қишлоқ хўжалик артелида ҳамма ерлар шудгор қилиб бўлинди, ҳозир бу колхоз механизаторлари ер ҳайдашда Охунбобоев номли колхоз аъзоларига кўмаклашмоқдалар.

А. НАРИМОНОВ,
Оққўрғон район партия комитети агитация ва пропаганда бўлимининг мудири.

Сайловчилар агитаторлардан мамнун

Киров районидаги ўрта мактабга жойлашган 22- агитпункт шинамгина безатилиб, яхши жиҳозланган.

Бу ерда турли газета-журналлар, сайловга доир китоблар, бадиий адабиётлар бор. Шунингдек агитпунктга «Рекорд» телевизори, радиоприёмник ҳам қўйилган.

Агитпункт кечқурунлари ва дам олиш кунлари жуда гавжум бўлади. Сайловчилар бу ерга йиғилиб, газета-журналлар ўқийдилар ва концерт томоша қиладилар.

Агитпунктда ишлаётган ходимлар ва агитаторлар сайловга яхши тайёргарлик кўрмоқдалар. Кўпчилиги коммунист ва комсомоллардан иборат бўлган агитаторлар ўзларига бириктирилган хонадонларга бориб, сайловчиларни рўйхатга олишни тамомладилар.

У. Иноғомов, Ё. Сайдалиева, О. Гусеева, Н. Нормуҳамедов, И. Абдуазимов каби агитаторлар сайловчилар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни яхши йўлга қўйганликлари туфайли уларнинг ҳурматига сазовор бўлмоқдалар.

Тажрибали агитатор-пропагандистлардан П. Дўсматов, Б. Юсупов, С. Иброҳимов ўртоқлар ёш агитаторлар билан семинар ўтказиб, уларга КПСС XXI съезди материаллари, «СССР халқ хўжалигини ривожлантириш етти йиллик планининг халқаро аҳамияти», «Етти йилликда Ўзбекистон» ва бошқа шу каби темаларда лекциялар ўқидилар. Бу суҳбатларда агитаторлардан ташқари кўпгина сайловчилар ҳам қатнашдилар.

Агитпунктдаги «Сайловчилар овози» деворий газетасининг янги сони қизиқарли мақолалар ва сайловчиларнинг хабарлари билан чиқарилди.

Агитпунктда сайловчиларга кинофильмлар ва мактаб ҳаваскорларининг иштироки билан концерт кўрсатиб турилипти.

Агитпункт сайловчиларнинг кўнгил очиш жойига айланиб қолди.

О. САЙДАМИНОВ.

Мўл ҳосил учун ҳозирдан бошлаб пухта замин тайёрлайлик!

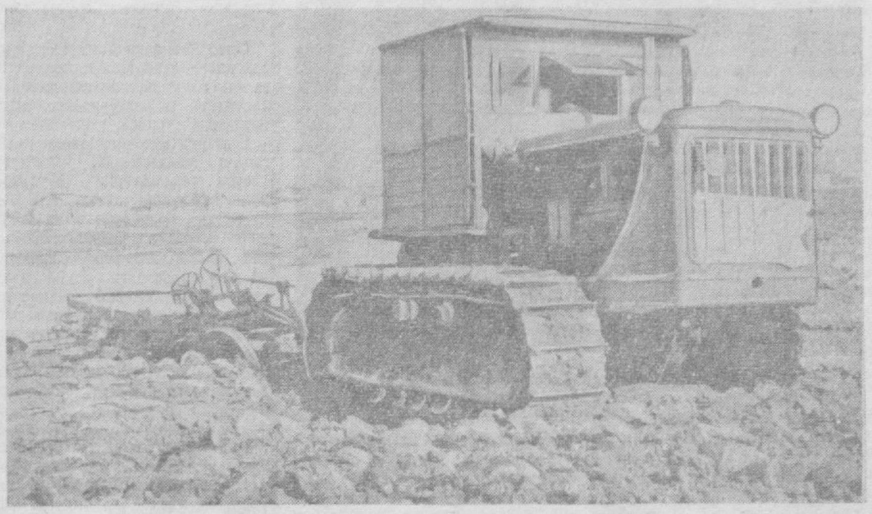

☆ ☆ ☆

Бўка районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозининг аъзолари кўклам экиш кампаниясига тайёргарликни кун сайин кучайтирмоқдалар. Бу ерда чигит экилиши лозим бўлган майдонларни шудгорлаш ишлари тугалланай деб қолди. Суратда: шудгорлаш пайти.

М. Шевелев фотоси.

☆ ☆ ☆

Бор имкониятлардан фойдаланилмагач...

Ўтган йили Пискент районидаги Сталин номли колхоз аъзолари пахта ҳосилдорлигини ошириш соҳасида катта ютуқларни қўлга киритдилар: ер экишга сифатли тайёрланди, ғўза парвариши пухта ўтказилди, йиғим-терим даврида фидокорона меҳнат қилиниб, пландаги 537 ўрнига 730 тонна пахта ҳосили етиштирилди. Колхознинг Б. Рустамов, С. Ортиқов ўртоқлар бошлиқ бригадаларида пахта тайёрлаш планлари 160-180 процентдан бажарилди.

Бироқ 1958 йилги пахта ҳосили йиғиб олингач, навбатдаги дала ишлари унутиб қўйилди. Ғўзапоялар йиғиб олинмади, ариқ-зовурлар тозалаш, далага гўнг ташиш ва шудгорлаш ишлари ўзибўларчиликка ташлаб қўйилди. Оқибатда чигит экишга тахт қилиб қўйилиши лозим бўлган 570 гектар ердан фақат 180 гектари шудгор қилинди.

Колхозда 4 трактор шудгорлашга жалб қилинган. Аммо бу тракторлар унумли ишламаётир. Улардан баъзилари сифатсиз ремонт қилинганлиги учун тўхтаб қолади.

Ҳозир колхоз раҳбарлари шудгорлаш ишига барвақт кириишиб, барча майдонларни экишга тахт қилиб қўйган Калинин, Шверник ва Тельман номли колхозларга, бизга ҳайдов тракторлардан ёрдам қилинг, деб мурожаат қилмоқдалар. Агар Сталин номли колхозда ҳам районнинг илғор колхозлари сингари барча имкониятлардан тўла фойдаланилганида, кузги-қишки ишлар ҳозиргидек ўлда-жўлда бўлмас эди.

Кўкламги экиш кампаниясини пухта тайёргарлик билан кутиб олишни истаган деҳқон бундан буён ҳам анча иш қилиши мумкин. Сталин номли колхоз правлениеси ва партия ташкилоти вақтнинг ғаниматлигидан фойдаланиб, колхоз аъзоларини дала ишларида йўл қўйилаётган камчиликларни тезроқ тугатишга сафарбар қилишлари керак.

Т. ҚОСИМОВ.

Илғор колхозларнинг пахтакорлари, сизларга нима бўлди?

Иван Андреевич ишнинг кўзини биладиган, тадбирли раислардан ҳисобланади. Буни ҳеч ким инкор қилмайди! Ахир у, 1956 йилда колхоз бўйича пахтадан юқори ҳосил топширилишини, қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқлари бўйича ҳам давлат планларининг ортиғи билан бажарилишини таъминлади. Партия ва ҳукуматимиз Иван Андреевич Бездетнийнинг ана шу хизматларини тақдирлаб, унга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган юксак унвон берди.

Район раҳбарлари Ленин номли колхоз йирик ва юқори ҳосилли қишлоқ хўжалигига айланди, энди пахтакорлар эришилган муваффақиятларни йилдан-йилга мустаҳкамлаб бораверадилар, деб катта умид боғладилар.

Афсуски 1958 йилга келиб ана шу ширин орзулар пучга чиқди. Яъни ўтган йили давлатга пахта топшириш плани бажарилмай қолди. Гектаридан олинган ҳосил сезиларли даражада камайиб кетди. Нега шундай бўлди? Колхоз раҳбарлари йил бўйи: «ундай қилодурмиз, бундай қилодурмиз, мажбуриятни ошириб юборадурмиз» деган гаплар билан кўпчиликнинг қўйнини пуч ёнғоққа тўлдирдилар-у, амалий ишга келганда қатор камчиликларга йўл қўйдилар.

Ўтган йили пахта майдонлари ўз вақтида сифатли шудгор қилинмади, об-ҳаво ноқулай келди, деган баҳона билан чигит экишни ҳаддан ташқари чўзиб юбордилар. Ғўзаларни узунасига ва кўндалангига культивация қилишга ҳафсаласизлик билан қаралди.

Колхоз раҳбарлари ҳали ҳам ўтган йилги камчиликлардан тўғри хулоса чиқариб олганлари йўқ. Улар кўкламга тайёргарлик ишларини пайсалга солмоқдалар.

Иван Андреевичга бу ҳақда гап уқтириш анча қийин бўлиб қолибди. Агар сиз ўртоқ Бездетнийдан нима учун шудгорлаш ҳаддан ташқари кечикмоқда, деб сўрасангиз ернинг юзи яхлаб, қотиб кетган, плугнинг тиши ерга ўтмайди, деган мужмал жавобни беради. Шунда сиз: бўлмаса давлат томонидан берилган минерал ўғитларни шу вақтдан фойдаланиб ташиб олинса ёмон бўлмас эди, десангиз у дарҳол бунга ҳам жавоб топиб:

— Ер лой, транспорт юролмайди, — деб жавоб беради.

Энди унинг қайси бир гапига ишониш керак: ернинг яхлаб қотиб кетганлигигами ёки ернинг лойлигигами?

Колхоз бўйича 1966 гектар ер шудгор қилиниши керак. Техникадан ҳаддан ташқари ёмон фойдаланилаётганлиги, раҳбарларнинг амалий иш ўрнига баҳоналар ахтараётганлиги сабабли 400 гектарга яқин ер ҳалигача шудгор қилингани йўқ. Агар 7 та ҳайдов тракторининг 2-3 таси ҳар куни ишламасдан бекор турмаганида эди, механизаторларнинг икки сменада ишлаши ташкил қилиниб, уларга қулай иш шароити яратиб берилганда эди, ана шундай камчиликлар содир бўлмаган бўларди.

Чиллакини кўриб, чиллаки чумак уради, деганлари ҳақ гап экан. Районнинг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Назира Йўлдошева раислик қилаётган «Ҳақиқат», Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Асатилла Убайдуллахўжаев раҳбарлик қилаётган Охунбобоев номли илғор колхозларида ҳам айнан шу аҳвол. Ўтган йили пахта тайёрлаш давлат планини бажара олмай, кўпчилик олдида ер чизиб қолган бу колхозларнинг раҳбарлари эндиликда бу йилги мўл ҳосил учун пухта замин тайёрлаш ишига ҳам эътиборсизлик билан қарамоқдалар. «Ҳақиқат» колхозида 360 гектар пахта майдонидан эндигина 200 гектари, Охунбобоев номли колхозда 2332 гектар экин майдонидан эндигина 1500 гектари шудгорланибди. Илғор ҳисобланган бу колхозлардаги ана шунақа аҳволни қандай баҳолаш керак, ахир?!

Район колхозларида ернинг шўрини ювиш, маҳаллий ўғит жамғариш, давлат томонидан берилган минерал ўғитларни ташиб олиш каби шу кеча-кундузда амалга оширилиши лозим бўлган муҳим тадбирлар ҳам ўлда-жўлда ётибди.

Ильич номли колхозда 550 гектар ўрнига 260 гектар ернинг шўри ювилган. «Коммунизм», Сталин номли колхозларда эса бу соҳа бутунлай унутиб қўйилган. «1-Май» колхозида 200 тонна, «Ҳақиқат» колхозида 180 тонна, «Правда» колхозида фақат 50 тонна маҳаллий ўғит жамғарилганлиги кулгили эмасми?!

Район партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари колхозларда йўл қўйилаётган ана шу камчиликларни тезда бартараф қилиш чораларини кўришлари, бу йил районнинг шуҳратини қайтадан тиклаш мақсадида ҳозирдан бошлаб мўл ҳосил учун пухта замин яратишлари керак.

У. ЖОНГИТОВ,
Сирдарё райони.

Ҳосилни кескин ошириш тараддуди

Ерга меҳнатингни аямасанг, у ҳосилини тўкиб бераверади. Мирзачўлнинг уста пахтакорлари кўкламги экиш кампаниясига тайёргарлик ишларини ана шу деҳқонча таъбир асосида олиб бормоқдалар.

Районнинг «Коммуна» колхози аъзолари ўтган йили 1150 гектар ерга чигит экиб, давлатга 2900 тонна пахта сотдилар. Бироқ гектар бошига 25 центнердан олинган ҳосил колхоз аъзоларини қаноатлантирмади. Шунинг учун улар кузги-қишки ишларни барвақт бошлаб юбордилар. Чигит экиладиган майдон ҳам 1300 гектарга кенгайтирилди. Ҳар бир гектар ердан олинадиган ҳосил эса камида 28 центнерга етказилиши белгиланди.

Ҳозирги кунда ўтган йили пахта майдони бўлган 1150 гектар ер ҳам, бу йил янги қўшилган 150 гектар қўриқ ер ҳам чигит экишга тахт қилиб қўйилди. Шудгорлаш даврида, айниқса, механизатор Ҳамдам Арслонқулов сидқидиллик билан ишлади. У ДТ-54 трактори билан 350 гектар ерни сифатли қилиб ҳайдаб берди.

Пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун кураш районнинг Сталин номли колхозида ҳам уюшқоқлик билан олиб борилмоқда.

Колхоз аъзолари кўклам экиш кампаниясини ўз вақтида бошлаб юбориш учун зарур бўлган ҳамма ишларни ҳам вақтида бажармоқдалар.

О. ОТАЖОНОВ,
Б. СОИБНАЗАРОВ.

Сайловларга пухта тайёрланайлик

Марказий район меҳнаткашлари Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг шу йил 1 мартда Ўзбекистон ССР Олий Советига ҳамда меҳнаткашлар депутатлари область, шаҳар, район, қишлоқ ва посёлка Советларига сайлов ўтказиш тўғрисидаги Фармонини мамнуният билан кутиб олдилар.

Сайловларга тайёргарлик партиямиз ва барча совет халқи ҳаётида муҳим воқеа бўлган КПСС XXI съездига тайёргарлик билан бир вақтга тўғри келди. Район саноат корхоналарида, олий ўқув юртлари ва муассасаларда бу муҳим сиёсий воқеалар муносабати билан зўр меҳнат кўтаринкилиги пайдо бўлди. Съезд ва сайловлар шарафига социалистик мусобақани кучайтириб, район саноатчилари 1958 йил планини муддатидан анча олдин бажардилар ва янги йилни пландан ташқари 32,5 миллион сўмликдан кўпроқ саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш билан кутиб олдилар. Жумладан, декабрь ойи плани ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича 113,4 процент бажарилди. Съездолди меҳнат вахтасида туриб фидокорона меҳнат қилган бир неча завод, фабрикаларнинг коллективлари КПССнинг навбатдан ташқари XXI съезди очилиш кунини ойлик топшириқни бажариш билан нишонладилар.

Республика Олий Советига ва маҳаллий Советларга сайловлар ўтказиш тўғрисидаги Фармон эълон қилингандан бери районимизда сайловларга тайёргарлик юзасидан бир қанча ишлар қилинди. Район территориясида 30 та сайлов участкаси тузилди. Ўзбекистон ССР Олий Советига сайлов ўтказадиган 4 округ, шаҳар Советига сайлов ўтказадиган 40 округ ва меҳнаткашлар депутатлари район Советига сайлов ўтказадиган 140 округ ташкил қилинди.

Агитпунктларнинг ишларини яхшилашга қаратилган бир қанча тадбирлар амалга оширилди. Жумладан, район партия комитети агитпунктларнинг мудирлари составини қайта кўриб чиқиб, ҳамма агитпунктларни ишчан, ташкилотчи, ғоявий-сиёсий жиҳатдан шу масъулиятли ишга бошчилик қила оладиган кишилар билан мустаҳкамлади. Район партия комитетининг бюроси барча бошланғич партия ташкилотларини тегишли агитпунктларга бириктиб қўйди.

Район партия комитети ва ижроия комитети ҳамда бошланғич партия ташкилотларининг актив ёрдами натижасида ҳамма агитпунктлар яхши жиҳозланди, оммавий-сиёсий ишларни олиб бориш плани тузиб чиқилди. Бу план кўп агитпунктларда муваффақиятли бажарилмоқда.

Агитпунктлар ва район партия комитети агитколлективлар ишини юқори савияда олиб бориш мақсадида мунтазам равишда агитаторлар семинарлари ўтказиб турибдилар. Райком ходимлари, бошланғич партия ташкилотларининг секретарлари ва агитпункт мудирлари агитаторларга яқиндан ёрдам бериш билан бирга, улар олиб бораётган ишни систематик равишда контроль қилиб турибдилар.

Район агитаторлари сайлов кампанияси бошлангандан бери аҳоли ўртасида Бутуниттифоқ аҳоли рўйхатини ўтказишнинг аҳамияти, КПСС Марказий Комитетининг ноябрь ва декабрь Пленумлари, СССР Олий Советининг II сессияси, Ўзбекистон Компартиясининг навбатдан ташқари XIV съезди ва Ўзбекистон ССР Олий Советининг яқинда бўлиб ўтган сессияси қабул қилган қарорлар тўғрисида сайловчилар ўртасида суҳбатлар ўтказдилар. Ҳозир улар сайловчиларни рўйхатга олиш ишларини тугалламоқдалар ва айни вақтда Ўзбекистон ССР Олий Советига ҳамда меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларига сайловлар тўғрисидаги Низомни тушунтирмоқдалар. КПСС XXI съезди материалларини, айникса ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг съездда қилган докладини кенг пропаганда қилиш агитаторларимизнинг диққат марказида турган масаладир. Шу муносабат билан агитпунктларда сайловчилар учун лекция ва докладлар ўқиш бирмунча кучайтирилмоқда. Лекция ва докладлардан кейин артистлар ва бадиий ҳаваскорлик тўгараклари аъзолари иштирокида концертлар кўрсатилмоқда, кинофильмлар намойиш қилинмоқда.

Сталин кўчасида жойлашган 3-агитпункт (мудири ўртоқ Концепольский), Куйбишев кўчасидаги 12-агитпункт (мудири ўртоқ Бухараева), Илмий-техника комитети биносида жойлашган 4-агитпункт (мудири ўртоқ Жонгиров) ва бошқа бир қанча агитпунктлар бу соҳада ғайрат ва ташаббус кўрсатиб ишламоқдалар. Ўртоқ Аунов мудирлик қилаётган агитпунктга бириктилган агитаторлардан Сафаров, Казаков, Холмирзаев, Ҳасанов, Нурматова ва бошқа ўртоқлар айниқса намунали ишламоқдалар. Улар аҳоли ўртасида қизиқарли ва актуал темаларда тез-тез суҳбатлар ўтказмоқдалар сайловларда ҳамма сайловчиларни уюшқоқлик билан иштирок эттириш учун курашмоқдалар.

Сайловларга тайёргарликнинг энг муҳим ва масъулиятли даври энди бошланди. Бироқ районимизда шу пайтгача сайловларнинг муҳим сиёсий аҳамиятга эга эканлигини тушуниб етмаган, зиммасига юклатилган вазифага совуққонлик билан қараётган партия ва совет ходимлари ҳам йўқ эмас. Айрим бошланғич партия ташкилотлари ва агитпунктларнинг, умуман район партия комитети ва ижроия комитетининг сайловларга тайёргарлик юзасидан қилган ва қилаётган ишлари талабга тўла жавоб берарли даражада эмас. Баъзи агитколлективлар ва бошланғич партия ташкилотлари шу пайтгача тўла ишга киришганлари йўқ. Масалан, 19-агитпунктда (мудири ўртоқ Стеклянников) сайловчилар билан оммавий-сиёсий ишлар олиб бориш учун имконият яратилмаган, САГИЭМС институти дирекцияси агитпунктга лекция ва докладлар ҳамда сайловчилар билан суҳбатлар ўтказиш учун жой ажратиб бермаган. Тошкент шаҳар ижроия комитети материал-техника таъминоти бошқармаси, Композиторлар союзи, «Янги ҳаёт» артели, «Узтопсбит» бошланғич партия ташкилотлари агитпунктларга ёрдам бермаётирлар.

Шу кунларда жойларда маҳаллий Советлар депутатлигига номзодлар кўрсатиш юзасидан умумий йиғилишлар бўлиб ўтмоқда. Шунингдек корхона ва муассасаларда участка сайлов комиссияси составига номзодлар кўрсатишга бағишланган партия, касаба союз ва комсомол йиғилишлари ўтказилди. Участка сайлов комиссияларига номзодлар кўрсатишда энг обрўли, сайловчилар ишончини қозона оладиган, ғайратли, ташкилотчи кишиларни кўрсатишга алоҳида эътибор берилди.

Район территориясида яшовчи сайлаш ҳуқуқига эга бўлган ҳамма гражданларнинг рўйхатга олинишини таъминлаш ва бу ишни 7 февралгача батамом туғаллаб, агитпунктларда сайловчилар рўйхатини осиб қўйиш энг масъулиятли ва зарур вазифалардан биридир. Бунда ўтган йилги камчилик ва хатоларга йўл қўймаслик керак. Ўтган сайловда рўйхатга олиш пайтида баъзи жойларда айрим сайловчиларгина эмас, балки баъзи уйлар ҳам рўйхатга кирмай қолган, сайловчиларнинг исми ва фамилияларини нотўғри ёзиш ҳоллари ҳам кўп юз берган эди.

Бошланғич партия ташкилотлари депутатликка номзодлар кўрсатиш учун ўтказиладиган йиғилишларни тайёрлаш ва ўтказишга алоҳида эътибор беришлари зарур. Улар номзодларни ва уларнинг ишончли кишиларини танлаш жуда масъулиятли иш эканлигини сира унутмасликлари керак. Улар сайловолди йиғилишлари ва сайловолди округ кенгашлари ғоявий ва ташкилий жиҳатдан юксак уюшқоқлик билан ўтказилиши учун жавобгардирлар.

Бошланғич партия ташкилотлари агитпунктларни оммавий агитация ва пропаганда марказига айлантиришга яқиндан ёрдам беришлари, турмуш тажрибасига бой ва сиёсий агитация олиб бориш тажрибасига эга бўлган барча коммунистларни, комсомолларни ва партиясиз активларни бу ишга сафарбар қилишлари зарур.

Сайловга тайёргарлик кўришда иккинчи даражали «майда» иш йўқ. Қилинадиган ишнинг ҳаммаси ҳам, осон ёки қийинлигидан қатъий назар, зарур ишдир. Шунинг учун агитпункт мудирлари, бошланғич партия ташкилоти секретарлари ва агитаторлар агитпунктларни ичи-ташини яхши безатиш, сайловчилар билан депутатларнинг ва депутатликка кандидатларнинг учрашувларини ўтказиш, агитпункт ҳузурида сайловчилар учун юридик ва Совет Конституцияси бўйича консультациялар уюштириш, тематик кечалар ўтказиш, концерт ва кинофильмлар кўрсатиш, суҳбатлар қилиш, сайловчиларнинг шикоят ва аризаларини ҳал қилишга кўмаклашиш, квартира, уй-жой ремонти сингари энг зарур эҳтиёжларни ижобий ҳал этишда сайловчилар манфаатини ҳимоя қилиб, Совет идораларига мурожаат қилиш ишларини ўзларининг асосий бурчлари деб билишлари керак. Агитаторларнинг шу кундаги энг асосий вазифаси — сайловчилар ўртасида совет сайлов системасининг афзалликларини, совет гражданларининг ҳуқуқ ва бурчларини ҳамда совет халқининг порлоқ истиқболга эгалигини содда ва аниқ қилиб тушунтиришдан иборатдир. Суҳбатларда Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг ички ва ташқи сиёсатини характерли фактлар билан лўнда қилиб уқтиришлари лозим. Совет ҳокимиятининг ленинчи партия раҳбарлигида тарихан қисқа давр ичида мисли кўрилмаган суръатлар билан юксалганлиги ва равнақ топганлигини ҳамда КПСС XXI съезди қарорлари мамлакатимиз экономикаси, маданияти ва мудофаа қудратини янада оширишнинг, меҳнаткашлар моддий фаровонлигини юксалтиришнинг улуғвор программаси эканлигини ҳар бир сайловчига уқтириш энг асосий вазифадир.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев айтганидек, умумий даъватлар, умумий шиорлар, умумий агитация сира фойда келтирмайди. Ҳар бир агитатор суҳбатни қисқа, мазмунли ва оддий кишиларга тушунарли қилиб ўтказиш масаласига алоҳида эътибор бериши керак.

Ёш сайловчилар ва уйда ўтирадиган кексалар ўртасида ишлашга айниқса катта эътибор билан қараш зарур. Улар билан тез-тез учрашиб туриш, уларнинг сиёсий онгини қунт билан ошира бориш, улар берган саволларга тўғри жавоб қайтариш агитаторларнинг энг масъулиятли ишидир.

Депутатликка номзодларни пропаганда қилиш, ҳар бир сайловчини кўрсатилган номзоднинг таржимаи ҳоли ва қилаётган ишлари билан таништириш, унинг кўпчилик ишончини қозонганлигини уқтириш бундан буён ишимизнинг асосини ташкил қилади.

Мана шу вазифаларни бажаришда агитпункт мудирлари, бошланғич партия ташкилотлари, агитколлективларнинг бир жон-бир тан бўлиб ишлашлари, сиёсий агитациянинг ҳамма формаларидан тўла ва муваффақиятли фойдаланишлари — ишни кўнгилдагидек якунлашнинг гаровидир. Сайловолди кампаниясини ҳар томонлама кучайтиришда қулай восита бўладиган клублар, қизил бурчаклар ва бошқа маданий-оқартув муассасалари ишини ҳар қачонгидан кучайтириш катта аҳамиятга эгадир. Бу ишга корхона ва муассасаларнинг дирекциялари яқиндан ёрдам беришлари лозим.

Ишонч билан айтиш мумкинки, Марказий район партия ташкилоти ўз олдида турган муҳим сиёсий вазифани, яъни республика Олий Советига ва маҳаллий Советларга бўладиган сайловларни ташкилий ва ғоявий-сиёсий жиҳатдан уюшқоқлик билан ўтказади, кўрсатилган номзодларнинг муваффакият билан сайланишига ва бу ишда барча сайловчиларнинг актив иштирок этишига эришади.

Ҳ. ҒУЛОМОВ,
Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар Марказий район комитетининг секретари.

ДЕКАДА АРАФАСИДА

★

Декада кунларида китоб бозори

Ўзбек адабиёти ва санъати декадаси яқинлашиб қолди. Республикамизда бу кунга қизғин тайёргарлик кўрилмоқда. Ўзбекистон Маданият министрлигининг китоб савдоси бирлашмаси, Тошкент область маданият бўлими ва область китоб савдоси конторасн декада кунларида китоб савдосини намунали ташкил этиш юзасидан зарур тадбирларни белгиладилар.

Декада кунларида пойтахтимизнинг Навоий театри ва Калинин майдонларида ўн кунлик китоб бозорлари ташкил этилади. Бозорларда китоб сотувчи 30 дан ортиқ киоска ва махсус безаклари бўлган столлар ўрнатилади. Китобхонлар бозордан ўзбек ёзувчиларининг декадага атаб ёзган янги асарлари ва таржима адабиётларини сотиб олишлари мумкин.

Шаҳардаги барча китоб магазинларининг витриналари ҳозирнинг ўзиданоқ декадага атаб чиқарилган адабиётлар билан жиҳозланди. Бу магазинларда шу кунларда декада китоблари кўплаб сотилмоқда. Область китоб савдоси конторасн кўчма автолавка ташкил қилди. Бу автолавка пойтахтдаги завод ва фабрикаларнинг ишчи-хизматчилари ўртасида декада адабиётларини тарқатмоқда.

С. УСМОНХЎЖАЕВ.

Ҳамза номли Ленин орденли ўзбек давлат академик драма театрининг ижодий коллективи ўзбек адабиёти ва санъати декадасига ўзининг энг яхши спектаклларини олиб бормоқда. Театр саҳнасида бир неча йиллардан бери муваффақият билан намойиш қилиниб келинаётган «Бой ила хизматчи» спектакли шулар жумласидандир. Ижодий коллектив «Бой ила хизматчи»нинг қайтадан ишланган вариантини москваликларга кўрсатади. Суратда: «Бой ила хизматчи» декада спектаклидан бир кўриниш.

С. Рихсиев фотоси.

Тошкент Давлат цирки коллективи Москвада бўладиган ўзбек адабиёти ва санъати декадасига пухта тайёрлик кўрди. Республикада хизмат кўрсатган артист Карим Зарипов раҳбарлигидаги чавандозлар группаси ҳам москваликларга ўз янги номерларини кўрсатади. Суратда: чавандоз Холида Зарипова от устида.

М. Турсунхўжаев фотоси.

Ёш рассомлар ижоди

Яқинда республика халқ ижоди уйида ҳаваскор рассомларнинг асарлари виставкаси ташкил этилди.

Виставкада скульптура, графика, расмлар, амалий санъат намуналари ва театр декорацияси эскизларидан 150 га яқин асар бор.

Виставкага қўйилган асарларнинг темаси рангба-ранг бўлиб, уларда халқимиз тарихи, Совет ҳокимиятининг ўрнатилиши, ҳозирги ҳаётимиз тасвирланган.

Л. Ермакованинг «Ўтмишдаги ва ҳозирги ўзбек аёли» деб аталувчи икки ҳайкали юксак рсвий фазилатларга эгадир.

Ҳайкалларнинг биринчи гуруҳида революциядан олдинги ўзбек аёлларининг оғир ҳаёти акс эттирилган. Иккинчи гуруҳда эса ўз турмушидан мамнун, табиат устидан ҳукмрон бўлган забардаст, бахтиёр аёл кўрсатилган.

Хивали ҳайкалтарош А. Аҳмедов ишлаган Аваз Ўтар ўғли ва Беруний бюстлари ҳам киши эътиборини ўзига тортади.

Ф. Пономаревнинг «Ёш геологлар», «Улоқ», хивали Аннамуродовнинг «Маърифат қурбонлари», М. Акимовнинг «Қўриқ ерда» расмлари ҳам жозибали чиққан.

Виставкада пейзаж асарлари ҳам кенг ўрин эгаллаган. Ёш рассомлар ўз асарларида республиканинг чиройли ва бой манзараларини, пахта далаларини нафис акс эттиришга интилганлар. Х. Ҳайдаровнинг «Ҳовли», В. Богдановнинг «Тоғ манзараси» асарлари Ватанимизнинг бой табиатини тасвирлайди.

Қалам билан чизилган расмлар орасида В. Богданов, В. Попов, М. Аухименя, Ю. Московскийларнинг расмлари муваффақиятли чиққан.

Декорация эскизлари жанрида яратилган асарлар ичида М. Султоновнинг «Далада байрам» спектаклига бағишланган эскизларини алоҳида кўрсатиб ўтиш лозим.

Декада олдидан очилган бу виставка томошабинларда яхши таассурот қолдирмоқда.

Р. ҚУРБОНОВ.

Ёзувчилар билан учрашув

Яқинда Ўзбекистон эстрада театри биносида Москвада бўладиган ўзбек адабиёти ва санъати декадасида қатнашадиган шоир ва ёзувчиларнинг шаҳар мактабларининг ўқувчилари билан учрашуви бўлиб ўтди. Учрашувда ёзувчи Асқад Мухтор сўзга чиқиб, йиғилганларни ўтган декададан бери ўзбек совет адабиёти эришган ютуқлар билан таништирди.

Шоирлардан Қуддус Муҳаммадий, Миртемир, Мирмуҳсин, Туроб Тўла, Қудрат Ҳикмат, Пўлат Мўмин, Илёс Муслим ўртоқлар декада олдидан ёзган янги шеърлари ва поэмаларидан парчалар ўқиб бердилар. Октябрь район пионерлар уйи адабиётчилар тўгарагининг аъзолари йиғилганларга Ҳамид Олимжон, Ғафур Ғулом ва Зулфиянинг асарларидан парчалар ўқиб бердилар.

А. АБДУРАҲМОНОВ.

„Ҳозирги вақтда бутун дунёнинг назар-эътибори Улуғ Совет мамлакати пойтахти Москвага қаратилган“

КПСС XXI съездининг иши тўғрисида чет элларда баён этилган фикрлар

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг навбатдан ташқари XXI съезди барча мамлакатлардаги жамоатчилик ва матбуотнинг диққат марказида турибди.

Болгария матбуоти съезд ишини қизғин шарҳламоқда. «Отечествен фронт» газетасининг Москвадаги мухбири ёзадики, съезд иши Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг монолит бирлигини, партия билан халқнинг жипслигини кўрсатувчи янги ёрқин далилдир. Съездда ажойиб ленинчи партиянинг барча коммунистик ва ишчи партиялар орасида, бутун дунё пролетариати ва бутун прогрессив инсоният ўртасида чексиз ҳурмат қозонганлиги зўр куч билан намойиш қилинди.

«Работническо дело» газетаси бош мақолада ҳозирги вақтда бутун дунёнинг назар-эътибори улуғ Совет мамлакатининг пойтахти Москвага, Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXI съезди бўлаётган жойга қаратилган, деб таъкидлайди. Тарихий Кремль прогрессив инсониятнинг тинчлик ва демократия йўлидаги, социализм ва коммунизм йўлидаги курашининг ёрқин нурлари билан ёритилган, дейилади мақолада. Унинг қизил юлдузи халқаро осмонда янада баланд кўтарилиб, барча мамлакатлардаги меҳнаткашларга, бутун ер юзида тараққиёт учун ва инсон бахт-саодати учун курашувчиларга янги ишонч ва янги куч бағишламоқда.

Эндиликда СССР да капитализмни тиклай оладиган ва жаҳон социалистик лагерини енга оладиган кучлар йўқ, деб таъкидлайди сўнгра газета. Ҳозирги вақтда СССР дагина эмас, балки бошқа социалистик мамлакатларда ҳам коммунизм ғалабаси тўғрисидаги масала кун тартибида турибди. Тарих бу масалани ҳам ижобий ҳал қилади.

Чехословакия меҳнаткашлари КПСС съезди шарафига янги меҳнат мажбуриятларини ўз зиммаларига олмоқдалар. Бу мажбуриятларда энг муҳим ишлаб чиқариш вазифаларини яхши сифат билан ва жадал суръат билан бажариш мақсад қилиб қўйилмоқда. Пльзень шаҳридаги В. И. Ленин номли завод коллективи КПСС XXI съезди шарафига меҳнат вахтасида туриб ишламоқда. Спишск-Нова-Весдаги давлат хўжалиги ходимлари Словакиядаги ҳамма давлат хўжаликларини меҳнат унумдорлигини ошириш ва ишлаб чиқариш харажатларини камайтириш учун мусобақага чақирдилар. Тржинцдаги Улуғ Октябрь социалистик революцияси номли комбинатнинг пўлат эритувчилари биринчи кварталда пландан ташқари 3.200 тонна чўян, 4.746 тонна пўлат хом ашёси ва 3.500 тонна прокат ишлаб чиқариш мажбуриятини олдилар.

Мўғулистон газеталари КПСС съездига бағишланган материалларга катта ўрин бермоқдалар. «Унэн» газетаси ўзининг бош мақоласида бутун прогрессив инсоният билан бирга мўғул халқи ҳам совет етти йиллигини СССРнинг тинчликсеварлик ташқи сиёсатининг янги ёрқин ифодаси деб ҳисоблайдилар, деб таъкидлайди. Газета Н. С. Хрушчевнинг Совет Иттифоқи ва Европадаги ҳамда Осиёдаги барча социалистик мамлакатлар иқтисодий планларининг амалга оширилиши натижасида халқаро масалаларни ҳал этиш воситаси сифатида урушнинг бартараф қилиниши учун реал имкониятлар вужудга келиши ҳақидаги сўзларини келтириб, халқаро аҳволга бундай янгича баҳо берилиши социалистик системасининг куч-қудрати ва таъсири ўсганлигини ифодалайди, деб ёзади.

«Улан-Баатарин мэдээ» газетаси бош мақоласида бундай деб ёзади: марксизм-ленинизм назариясига оғишмай амал қилувчи Мўғулистон халқ революцион партияси, бутун мўғул халқи шунга ғоят аминдирларки, КПСС XXI съезди ва унинг тарихий қарорлари ўз ватанининг порлоқ келажаги учун, социализмнинг тўла ғалабаси учун курашда уларни илҳомлантирувчи битмас-туганмас манба бўлади.

Мўғулистонда чиқадиган ҳамма газеталар КПСС XXI съездига саноат корхоналарининг ишчиларидан, чорвадорлардан, зиёлилардан олинган табрикномаларни эълон қилмоқдалар. Бу табрикномаларда социалистик қурилишда Мўғулистонга берилаётган қардошлик ёрдами учун совет халқига ва унинг Коммунистик партиясига ташаккур изҳор қилинади, КПСС съезди шарафига меҳнат соҳасида эришилган муваффақиятлар ҳақида хабар берилади.

Вьетнам Демократик Республикасининг бош министри Фам Ван Донгнинг КПСС съездига бағишланган мақоласи «Нян Зян» газетасида босилиб чиқди. У Совет Иттифоқининг кейинги бир неча йил ичида эришган ажойиб муваффақиятларига тўхталиб, янги етти йиллик план коммунизм қуриш йўлида буюк қадам бўлади, деб таъкидлайди. «Етти йилликнинг ғоят катта халқаро аҳамияти шундан иборатки, — деб ёзади Фам Ван Донг, — бу планнинг бажарилиши натижасида социалистик система капиталистик системага нисбатан анча мустаҳкамроқ бўлиб қолади».

КПСС XXI съезди ва етти йиллик план, деб таъкидлайди Фам Ван Донг, Вьетнам халқини ўзининг уч йиллик планини тўла ва ошириб бажариш учун, шундан кейинги беш йиллик планнинг амалга оширилишига қулай шарт-шароит тайёрлаш учун курашга илҳомлантирмоқда.

Буюк Британия Коммунистик партияси ижроия комитетининг раиси, шу партиянинг КПСС XXI съездида қатнашувчи делегацияси раҳбари Гарри Поллит «Дейли уоркер» газетасида эълон қилинган мақоласида Н. С. Хрушчевнинг доклади ишчилар ҳаракати тарихида муҳим даврдир, деб таъкидлайди. Г. Поллит Н. С. Хрушчев докладининг асосий қисмларига тўхталиб, бундай ёзади: «Мен Хрушчевнинг докладини ва делегатларнинг нутқларини тинглаганимда тинчликка бўлган қизғин интилиш ва совет халқининг турмуш даражасини жаҳонда энг юқори даражага кўтариш қатъияти мени яна ва яна қойил қолдирди».

Г. Поллит КПСС XXI съездининг халқаро аҳамиятига тўхталиб, бундай дейди: Англиядаги консерватив ва лейбористик партияларнинг аъзолари, агар шу съездда нималар бўлаётганлигини тушунмасалар, агар Коммунистик партиянинг совет халқи самимий қўллаб-қувватлашига таяниб ўз олдига қўйган улуғвор мақсадларини тушунмасалар, ўз ҳаётларида энг қўпол хатога йўл қўйган бўладилар.

Канадада чиқадиган газеталар ўз шарҳларида совет экономикасининг етти йиллик планда кўзда тутилганича ривожлантириш программаси ғоят катта халқаро аҳамиятга эга эканлигини эътироф этмоқдалар. «Ванкуверсан» газетаси КПСС XXI съезди «тинчлик проблемаларини ҳал этиш калидини бера олади» деб ёзади.

Уругвайда чиқадиган «Эль популар» газетаси Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXI съездини «ғоят катта тарихий аҳамиятга эга воқеа» деб характерлайди. Ҳатто пропаганда соҳасидаги америкалик мутахассислар ҳам, деб ёзади газета, съездда Совет Иттифоқининг Америка Қўшма Штатлари билан иқтисодий мусобақаси соҳасида тамомила реал вазифалар илгари сурилаётганлиги фактини эътиборсиз қолдиролмаётирлар. Шунингдек, газета КПСС XXI съездининг материаллари Совет Иттифоқининг халқаро кескинликни юмшатишга ва бутун дунёда тинчликни сақлаб қолишга оғишмай интилаётганлигидан далолат беради, деб таъкидлайди.

(ТАСС).

Телевизор экранида

5 ФЕВРАЛДА

19.30 Болалар учун ҳужжатли фильм.

19.50 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун ўзбек тилида эшиттириш.

20.05 Киножурнал.

20.15 Сўнгги ахборот.

20.35 Бадиий фильм — «Тундаги из».

Тошкентнинг томоша залларида

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — Москвада бўладиган Ўзбекистон ССР санъати ва адабиёти декадасига бориш олдидан — 4/II да **Хайрлашув концерти.**

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — Москвада бўладиган Ўзбекистон ССР санъати ва адабиёти декадасига бориш олдидан — 4/II кеч соат 8 яримда **Қорақалпоқ ашула ва рақс ансамблининг концерти.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Янги программа. **«Шўх айиқлар»** аттракционининг давоми. Айиқларни ўргатувчи — хитой артисти **Чжен Хан-тин.**

«ИСКРА», «ЎЗБЕКИСТОН» — кундуз ва кечқурун янги киноповесть **Ярим кечада.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кундуз ва кечқурун янги киноповесть **Жиноят жойи — Берлин.**

ЭСТРАДА ТЕАТРИДА

Москвада бўладиган Ўзбекистон ССР санъати ва адабиёти декадаси олдидан 4 ва 5 февралда

„Салом, Москва!“

2 бўлимда эстрада томошаси.

ЎЗБЕКИСТОН ЭСТРАДА ОРКЕСТРИ,

Ўзбекистон халқ ҳофизи **Маъмуржон Узоқов** ва эстрада солистлари қатнашади.

Томоша кеч соат 8 ярымда бошланади. Билетлар кундуз соат 2 дан сотилади. Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинади.

КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ ЎЗБЕКИСТОН КОНТОРАСИ

КИНОУСТАНОВКА ЭКРАНЛАРИГА

Янги хроникал-ҳужжатли, илмий-оммабоп ва ўқув фильмлари чиқарди

МАНЗАРАЛИ ФИЛЬМЛАР:

Сакура гуллаганда (ҳозирги Япония ҳақида).

Шаҳарлар қиёфаси ўзгармоқда.

Ҳужум бораётганда (Кольск ярим ороли).

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ БЎЙИЧА:

Оқсил касали.

Чўпон ҳақида ҳикоя.

СОЦИАЛИСТИК САНОАТ, ЯНГИ ҚУРИЛИШЛАР, ЯНГИ ТЕХНИКА ҲАҚИДА

ЧТЗнинг 25 йиллиги.

«Алтайсельмаш»даги автомат линия.

Бўлувчи головналар.

Металларни босим билан ишлаш.

Универсал токарлик станокларини автоматлаштириш.

«Ленин» атом музёрари.

ФИЗКУЛЬТУРА ВА СПОРТ ҲАҚИДА:

Таллин спорт ўйинлари.

От спорти.

ЁНҒИНДАН САҚЛАНИШ ҲАҚИДА:

Бепарво бўлганимизда.

Бир кун кечқурун.

Уларнинг ҳаёти — жасорат.

САНИТАРИЯ-ОҚАРТУВ ФИЛЬМЛАРИ:

Бунинг ҳаммаси бошқача бўлиши мумкин эди.

Мен айта олмадим.

МАДАНИЯТ ВА САНЪАТ ҲАҚИДА:

Жанг манзараларини тасвирловчи Совет рассомчилиги.

Саҳнада — ёшлар.

Халқ ҳаёти ҳақида поэма.

БОШҚА ФИЛЬМЛАР:

Мардлик байрами (Тушинода СССР Ҳаво флоти кунининг байрам қилиниши ҳақида).

41- Октябрь.

Қалбдан қалбга (Ленинград комсомоллари ҳақида ҳикоялар).

СССР — халқлар ўртасидаги ҳамкорлик учун.

Бирдамлик ва дўстлик.

«УЗГИПРОПРОМГАЗ»ГА

инженерлар: теплотехниклар, сантехниклар, газификаторлар, шунингдек **топограф техниклар** ва **инженерлар**

к е р а к

Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси, 7-уйда кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин.

ТАНҚИД ВА БИБЛИОГРАФИЯ

«Қаҳрамон изидан» тўплами ҳақида

Ўзбекистон ССР Давлат бадиий адабиёт нашриёти ёзувчи Мумтоз Муҳаммедовнинг «Қаҳрамон изидан» номли асарлар тўпламини босиб чиқарди. Автор ўз тўпламига икки повесть («Кичик гарнизон»ва «Қаҳрамон изидан»), шунингдек бир неча ҳикояларини киритган.

Маълумки, сўнгги йилларда умумсовет адабиётида, шу жумладан ўзбек совет адабиётида барча катта ва кичик темалар қаторида Улуғ Ватан уруши темаси ҳам асосий ва актуал темалардан бирига айланди. Чунки, халқимиз Улуғ Ватан урушида ўзининг буюк куч ва қудратини намойиш қилди, ажойиб қаҳрамонлик ва жанговарлик, мустаҳкам дўстлик ва букилмас иродасини кўрсатди. Ватан уруши темаси адабиётимизнинг муҳим темаларидан бирига айланганлигининг сабаби ҳам шунда. Ана шу ажойиб ва муҳим темани ишлашда ёзувчи Мумтоз Муҳаммедов ҳам ўзининг маълум ҳиссасини қўшди, икки повести билан ўзбек совет адабиётини бойитди.

Мумтоз Муҳаммедов ўзининг «Кичик гарнизон» номли биринчи повестида душман орқасида туриб, душманга қарши қаҳрамонона курашган совет партизанларининг жанговар курашлари, уларнинг бу курашдаги қийинчиликларни зўр ирода ва матонат билан енгишлари, қўлга киритган шонли зафарларини бадиий формада жонли образлар орқали тасвирлади. Шунингдек асарда совет кишиларининг олижаноб фазилатлари, характерлари ва маънавий қиёфалари турли эпизод ва воқеаларда бирин-кетин очилиб боради.

Асарнинг марказида Червонний Гай станцияси яқинидаги ўрмонда душманга қарши кураш олиб бораётган совет партизанлари — ўзбек йигити Шерали Султонов ва унинг жанговар дўстлари Опанас Гаврилович Приходько, Тимофей, Тамара, Гиззатуллин, Галя, Орлянскийлар туради. Автор ҳар бир образнинг мақсад ва интилишини, орзу ва тилагини, хатти-ҳаракатини имкониятн борича очишга ҳаракат қилади. Бу қаҳрамон совет партизанлари ҳар қандай оғир шароитда ҳам барча қийинчиликларни енгиб, душманга қарши шиддатли кураш олиб борадилар, улар ўз тақдирларини Ватан, халқ тақдири билан мустаҳкам боғлаган, ғалабамизга зўр ишонч билан қаровчи баҳодир совет кишиларидирлар.

Автор асарда образларни қарама-қарши қўйиш приёмидан жуда яхши фойдаланган. Партизанлар отрядининг комиссари Шерали билан немис офицери Фон Штаммер ёки Приходько билан хоин Савчукни бир-бирларига қарши қўяди ва бу билан ижобий образлар — Шерали ва Приходьконинг характер ва фазилатларини ёрқинроқ кўрсатишга эришган. Шунингдек салбий образ — Фон Штаммер ва Савчук каби хоин, сотқин, мол-дунё ва ўзи ҳақида ўйловчи, маънавий пуч кишиларнинг қиёфаси ҳам бўртиб кўринади.

Лекин повестда ҳали анча камчиликлар мавжуд. Асарда совет кишилари — партизанларнинг янги «кичик гарнизон»чиларнинг душманга қарши жанговар кураш эпизодлари, партизанларнинг учраган қийинчиликларни зўр ирода ва идрок билан енгишлари етарли очилмайди. Баъзи образларнинг хатти-ҳаракати тасодифга асосланган. Масалан, Галянинг госпиталга ишга кириши, Тимофейнинг қоровул бўлиб қолиши ва бошқалар. Шунга қарамасдан Мумтоз Муҳаммедовнинг тўпламдаги бу повести совет кишилари — жасур партизанлар ҳақида ҳикоя қилувчи асардир.

Тўпламга авторнинг «Қаҳрамон изидан» номли иккинчи повести кирган. Агар биринчи повестда ёзувчи душман орқасида туриб, унга қақшатгич зарба бераётган совет партизанларининг жанговар курашини, уларнинг ватанпарварлик туйғуларини тасвирлаган бўлса, бу иккинчи асарида эса душманни муқаддас совет тупроғидан ҳайдаб чиқаётган ва уни тўхтатмай қуваётган азамат совет жангчилари ва офицерларининг жанговар курашлари тасвирланади. Автор асардаги қатор жанг эпизодлари орқали совет жангчиларининг қаҳрамонлигини, маънавий қиёфасини, ички руҳий ҳолатларини бирин-кетин очиб боради. Повесть биргина қаҳрамон ҳақидаги асар эмас, балки қаҳрамонлар ҳақидаги қиссадир. Унда жасур разведкачи Мадрайим билан Андронов, старший лейтенант Головня билан капитан Александров, майор Абдураҳмонов билан полковник Лебедов каби бир неча совет кишиларининг Ватан учун бўлаётган жангдаги мардлик ва қаҳрамонликлари, ақл ва идроклари, ватанпарварлик ва халқпарварлик туйғулари, ажойиб фазилатлари тасвирланади.

Повестдаги ҳар бир совет жангчиси ўз бахтини халқ бахти билан ўлчайди, бу курашнинг асл маъносини онгли равишда тушунади, кўп миллионли совет халқи учун, азиз Ватанимиз учун жангга киради, олға интилади.

Асарда оддий совет кишиси Мадрайим билан Андроновнинг жанговар ишлари жуда яхши тасвирланган. Уларнинг довюраклиги, ҳар бир ишни ақл ва идрок билан ҳал қилишлари уларнинг ажойиб разведкачи бўлиб етишишига ёрдам берган. Улар бир қанча жанговар топшириқни қаҳрамонона бажарадилар.

Асар ғолиб совет кишиларининг душман устидан қозонган тарихий ғалабаси билан тугайди. Лекин повестда қатор камчиликлар борки, бу аввало автор томонидан темани ниҳоятда кенг танлаб олишидадир. Автор майор Абдураҳмоновни қидириб жуда кўп жангларга, воқеаларга дуч келади, унда ўзи ҳам бевосита қатнашади. Натижада ҳар бир жанг эпизодини воқеаларни чуқур бадиий формада тасвирлашга имкон тополмай, юзаки тасвирлаб ўтишга мажбур бўлади. Бу билан совет жангчиларининг жангда тобланган характерини, фикр ва мақсадини кенг очиб беришдан маҳрум бўлади. Шунингдек, китобхон повестни ўқий бошлаганда майор Абдураҳмоновга тезроқ етишга ва унинг қаҳрамонлиги ҳақидаги ҳикояни завқ билан ўқишга шошилади. Лекин Абдураҳмоновга етиб ҳам, ундаги қаҳрамонликни тўлиқ кўролмайди. Автор бу образни анча суст ишлаган. Асарда Абдураҳмоновнинг қаҳрамонлиги, унинг жанговар операциялари жуда кам тасвирланган. Ҳамон асарнинг номи «Қаҳрамон изидан» экан, майор Абдураҳмоновнинг ҳақиқатан қаҳрамон эканлигини ажойиб жанг эпизодларида кўрсатиб, ўқувчини ишонтириш лозим.

Умуман олганда, авторнинг бу повести Ватан уруши темасида ёзилган иккинчи асари бўлишига қарамай, баъзи образлар етарли ишланмаган, ўқувчини ҳаяжонга солувчи воқеа, эпизодлар кам, воқеаларни тасвирлашда ҳам бадиий куч етишмайди.

Тўпламга бу икки повестдан ташқари «Юрак сўзлари», «Қиммат билан Ҳиммат», «Вақт», «Гавҳар», «Тасодиф» номли ҳикоялари ҳам киритилган.

Урушдан кейинги тинч қурилиш йилларида пахтадан мўл ҳосил етиштиришда совет ёшларининг ҳаракати ва меҳнатсеварлиги «Қиммат билан Ҳиммат» ҳикоясида тасвирланади. Икки қўшни колхознинг илғор звено бошлиқлари Қиммат билан Ҳиммат бир-бирлари билан пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун социалистик мусобақа ўйнайдилар ва ўз ваъдалари устидан чиқиб, мўл ҳосил етиштирадилар. Шунингдек меҳнат туфайли вужудга келган ва вояга етган икки ёшнинг ораларидаги соф муҳаббат ҳам лирик фонда ифодаланади. «Юрак сўзлари» сатирик ҳикоясида эса, автор бир кекса колхозчи тилида ўжар ва керкайган, коллективни менсимаган колхоз раисини сатира остига олиб, танқид қилади.

Шуни ҳам айтиш керакки, Мумтоз Муҳаммедов ўз ижодида жуда кўп сатирик ҳикоялар, очерклар ёзган ёзувчидир. Нимагадир, бу тўпламга унинг кичик жанрларда ёзган асарларидан кўпи киритилмаган. Натижада бу тўплам ёзувчи ижодининг бой ва сермаҳсул эканлигини чеклаб қўйган.

А. АБРОРОВ.

Аденауэр христиан-демократик партиянинг раҳбаридир. Бас шундай экан, у инжилнинг таълимотига амал қилиши керак эди, зотан унинг партиясида инжил таълимоти тўғрисида жуда кўп гапиришни яхши кўришади. (Залда кулги). Ҳақиқатда эса, бу «христиани» бир қўлида бут ушлаб туриб, иккинчи қўлига атом бомбасини олмоқчи бўлади.

(Ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг КПСС XXI съездидаги докладидан).

БУТ ПАНОҲИДА

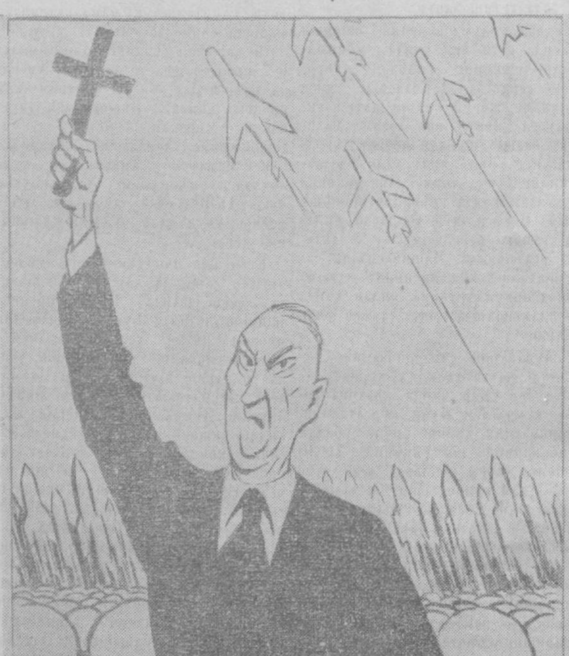

С. Чистяков чизган расм. (ТАСС фотохроникаси).

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140, Пропаганда бўлими — 34808, 136 Совет қурилиши бўлими 136. Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040, 135. Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040, 135. Саноат ва транспорт бўлими — 34048, 132. Хатлар бўлими — 34048, 156. Маҳаллий ахборот бўлими — 132. Секретариат — 29040. Эълонлар бўлими — 28142.

Р 03403. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Б-1527.